

Republika Hrvatska
Općinski sud u Rijeci
Žrtava fašizma 7
51000 Rijeka

Poslovni broj: P-829/2026-5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Rijeci, po sucu toga suda Damiru Vinketi, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Dragutina Tauša iz Kutjeva, Republike Hrvatske 109 (čiji je OIB: OIB 97468822733) zastupanog po punomoćnicima odvjetniku Damiru Hećimoviću i drugi iz Odvjetničkog društva Hećimović i partneri d.o.o. iz Slavenskog Broda, Ante Starčevića 40, protiv tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. iz Rijeke, Jadranski trg 3 A (čiji je OIB: 23057039320) zastupanog po punomoćnicima odvjetniku Damiru Metelku i drugi iz Odvjetničkog društva Metelko, Knežević & Patneri d.o.o. iz Zagreba, Lopašićeva 6, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, vrijednost predmeta spora 11.265,76 €, nakon zaključene javne, glavne rasprave dana 11. lipnja 2026. u prisutnosti zamjenice punomoćnika tužitelja Dragutina Tauša i punomoćnika tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., dana 7. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuju se ništetnim odredbe Ugovora o kreditu broj 2402006-1031262160/51400607-5103686881 od 26. rujna 2007. sklopljenog između tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. iz Rijeke, Jadranski trg 3a (čiji je OIB: 23057039320), kao kreditora i tužitelja Dragutina Tauša iz Kutjeva, Republike Hrvatske 109 (čiji je OIB: 97468822733) u dijelu u kojem je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva u skladu s Odlukom o kamatnim stopama tuženika kao kreditora (u dijelu članka 8. ugovora) te u dijelu u kojem je ugovoren način otplate kredita mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti CHF po srednjem tečaju tečajne liste tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan odobrenja žiro-računa tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. (u dijelu članka 7. ugovora).

II. Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja Dragutina Tauša koji glasi:

"I. Utvrđuju se ništetnim odredbe Ugovora o kreditu broj 2402006-1031262160/51400607-5103686881 od 26. rujna 2007. sklopljenog između tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. iz Rijeke, Jadranski trg 3a (čiji je OIB: 23057039320),

kao kreditora i tužitelja Dragutina Tauša iz Kutjeva, Republike Hrvatske 109 (čiji je OIB: 97468822733) u dijelu u kojem je iznos kredita ugovoren u iznosu od 147.600,00 CHF protuvrijednosti u kunama obračunato po srednjem tečaju Banke na dan puštanja kredita u tečaj (članka 2. ugovora).

II. Nalaže se tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. iz Rijeke, Jadranski trg 3a (čiji je OIB: 23057039320) isplatiti tužitelju Dragutinu Taušu iz Kutjeva, Republike Hrvatske 109 (čiji je OIB: 97468822733), na ime stečenog bez osnove po osnovi promjenjive kamatne stope, te na ime stečenog bez osnove po osnovi razlike u tečaju CHF iznos od 11.265,76 EUR, sa zakonskom zateznom kamatom koja teče na iznos od:

-118,02 eur od dana 11.02.2011. do isplate,
-234,34 eur od dana 11.03.2011. do isplate,
-184,19 eur od dana 12.04.2011. do isplate,
-214,60 eur od dana 11.05.2011. do isplate,
-209,92 eur od dana 11.06.2011. do isplate,
-219,09 eur od dana 12.07.2011. do isplate,
-320,09 eur od dana 11.08.2011. do isplate,
-221,34 eur od dana 11.09.2011. do isplate,
-208,80 eur od dana 11.10.2011. do isplate,
-180,96 eur od dana 11.11.2011. do isplate,
-181,00 eur od dana 11.12.2011. do isplate,
-194,50 eur od dana 11.01.2012. do isplate,
-201,54 eur od dana 11.02.2012. do isplate,
-202,36 eur od dana 11.03.2012. do isplate,
-197,40 eur od dana 11.04.2012. do isplate,
-200,17 eur od dana 11.05.2012. do isplate,
-204,53 eur od dana 12.06.2012. do isplate,
-199,27 eur od dana 11.07.2012. do isplate,
-199,66 eur od dana 11.08.2012. do isplate,
-188,24 eur od dana 11.09.2012. do isplate,
-192,28 eur od dana 11.10.2012. do isplate,
-200,22 eur od dana 11.11.2012. do isplate,
-198,02 eur od dana 11.12.2012. do isplate,
-201,41 eur od dana 11.01.2013. do isplate,
-193,48 eur od dana 12.02.2013. do isplate,
-188,40 eur od dana 12.03.2013. do isplate,
-199,20 eur od dana 11.04.2013. do isplate,
-191,39 eur od dana 11.05.2013. do isplate,
-185,30 eur od dana 11.06.2013. do isplate,
-179,11 eur od dana 11.07.2013. do isplate,
-185,72 eur od dana 11.08.2013. do isplate,
-189,84 eur od dana 11.09.2013. do isplate,
-194,20 eur od dana 11.10.2013. do isplate,
-195,18 eur od dana 12.11.2013. do isplate,
-200,80 eur od dana 11.12.2013. do isplate,
-187,56 eur od dana 11.01.2014. do isplate,
-197,10 eur od dana 11.02.2014. do isplate,

-198,50 eur od dana 11.03.2014. do isplate,
-197,59 eur od dana 11.04.2014. do isplate,
-193,53 eur od dana 11.05.2014. do isplate,
-193,09 eur od dana 11.06.2014. do isplate
-196,57 eur od dana 11.07.2014. do isplate,
-201,26 eur od dana 12.08.2014. do isplate,
-203,15 eur od dana 11.09.2014. do isplate,
-203,52 eur od dana 11.10.2014. do isplate,
-208,37 eur od dana 11.11.2014. do isplate,
-209,92 eur od dana 11.12.2014. do isplate,
-210,87 eur od dana 11.01.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.02.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.03.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.04.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 12.05.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.06.2015. do isplate
-211,27 eur od dana 11.07.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.08.2015. do isplate,
-211,27 eur od dana 11.09.2015. do isplate,

i to od 1. siječnja 2008. godine do 31. srpnja 2015. godine u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se dobije uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita određenim na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. pa do 29. prosinca 2023. po stopi zateznih kamata koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi zateznih kamata koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena (u daljnjem tekstu: zatezna kamata), a sve u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. iz Rijeke, Jadranski trg 3a (čiji je OIB: 23057039320) isplatiti tužitelju Dragutinu Taušu iz Kutjeva, Republike Hrvatske 109 (čiji je OIB: 97468822733), troškove parničnog postupka koliko isti budu iznijeli sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od presuđenja do isplate po stopi zateznih kamata koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granične kamatne stope proizašle iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke za tri postotna poena, a sve u roku od 15 dana."

III. Svaka strana snosi svoje parnične troškove.

Obrazloženje

1. Tužitelj Dragutin Tauš, OIB 97468822733, Republike Hrvatske 109, 34340 Kutjevo, u tužbi koju je 20. svibnja 2019. podnio protiv tuženika Erste&Steiermärkische Banka d.d., Jadranski trg 3a, 51000 Rijeka, OIB: 23057039320. ističe kako je s tuženikom Erste&Steiermärkische bank d.d. zaključio Ugovor o kreditu broj: 2402006-1031262160/51400607-5103686881, da mu je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. odobrio kredit u iznosu od 147.600,00 CHF u protuvrijednosti kuna obračunatom po srednjem tečaju HNB na dan puštanja kredita u tečaj, da je kredit bio namjenski – stambeni, da je kamata utvrđena kao redovna u iznosu od 4,50 % godišnje i da je rok vraćanja kredita 216 mjeseci, od puštanja kredita u tečaj, a da se kredit vraća u 216 mjesečnih anuiteta koji iznose 998,26 CHF.

2. Tužitelj Dragutin Tauš je istakao da je u predmetnom ugovoru o kreditu ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovoru o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene banke, a kako je donošenjem presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014., pravomoćno utvrđeno ono što je utvrđeno u odnosu na tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., a što je sadržano u presudi povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, kojom je potvrđeno da je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao banka povrijedila kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditu, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obaveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene banke i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao trgovac i korisnici kreditnih usluga kao potrošači nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre.

3. Pozivajući se na presudu Visokog trgovačkog suda RH broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014. i presudu Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2012. tužitelj Dragutin Tauš je pravno zaključio da Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. koji je kao korisnik kredita on zaključio s tuženikom Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditorom sadrži ništetnu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po konkretnom Ugovoru o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. i drugim internim aktima banke, a jer prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao trgovac i tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita, tj. potrošač, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i pozivajući se na pravno utvrđenje iz citiranih presuda, a sukladno članku 502.c Zakona o parničnom postupku (Narodne novine 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – Pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14 – Odluka Ustavnog suda RH i 70/19 – u daljnjem tekstu: ZPP), u dijelu nepoštenosti, odnosno ništetnosti jednostrane promjenjivosti ugovorene redovne kamate bez pojedinačnog pregovaranja tužitelj

Dragutin Tauš je tužbom zahtijevao da sud utvrdi da je ništetna odredba iz članka 7. stavak 10. Ugovora o kreditu od 14. prosinca 2005. u dijelu gdje je u članku 8. stavak 2. utvrđeno da su ugovorne strane suglasne da se za vrijeme trajanja Ugovora o kreditu mogu vršiti promjene ugovorene kamatne stope, kao i način obračuna i naplate u skladu s važećim Odlukama banke.

3.1. Tužitelj Dragutin Tauš je istakao kako mu je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. temeljem Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj: 102/15 – dalje: ZID ZPK/15) ponudio mogućnost konverzije Ugovora iz valute CHF u valutu EUR, a on je kao potrošač prihvatio takav prijedlog te s tuženikom Erste&Steiermärkische bank d.d. zaključio Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. s tim da je postojanje preplate po osnovnom ugovoru o kreditu utvrđeno u iznosu od 35.865,81 HRK (članak 5. 3.), čije korištenje će se regulirati Sporazumom iz članka 7. koji čini sastavni dio toga Aneksa. Ugovorne stranke u čl. 5. 3. utvrđuju sporazumno da su sve uplate ili nedostatak istih u razdoblju od 1. listopada 2015. do dana navedenog u zaglavlju Aneksa tj. 20. siječnja 2016. u vezi podmirenja obveza iz osnovnog Ugovora uzete u obzir pri izračunu, dok je člankom 7. utvrđeno da će se utvrđeni višak uplaćenog iznosa od 35.865,81 HRK, a koji ne prelazi 50 % iznosa ukupnog zbroja budućih anuiteta / obroka u EUR u kunsnoj protuvrijednosti preostalih na dan 30. rujna 2015., uzimajući u obzir sve izmjene u prijelaznom razdoblju iz čl.1. ZID ZPK/15, u smislu članka 19.f st.2. ZID ZPK/15 koristiti za podmirenje 50 % iznosa budućih anuiteta / obroka u EUR u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB na dan podmirenja po njihovom dospijeću sve dok se iznos te preplate ne iskoristi. Budući obroci (čl. 8.1.) utvrđuju se u iznosu od 495,16 EUR koje će korisnik kredita plaćati za vrijeme važenja Aneksa i to po srednjem tečaju HNB za EUR na dan podmirenja s tim da se po čl.8.2. iznos mjesečnog obroka iz čl. 8.1. sastoji od mjesečnog anuiteta koji na dan 20. siječnja 2016. iznosi 323,09 EUR uvećanog za pripadajući iznos ugovorne mjesečne kamate obračunate na iznos ostatka vrijednosti koji je na dan 20. siječnja 2016. 172,07 EUR u protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB.

3.2. No, tužitelj Dragutin Tauš je istakao kako je s tuženikom Erste&Steiermärkische bank d.d. 31. ožujka 2011. zaključio Aneks broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. i da su čl. 2. Aneksa broj 1 kreditor i korisnik kredita, ovdje tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. i tužitelj Dragutin Tauš, izmijenili čl. 7. osnovnog Ugovora tako da je način vraćanja mjesečnih obroka takav da od 216 mjesečnih obroka prvi obrok dospijeva 1. travnja 2011. i da je dospijeće ostalih obroka svakog prvog u mjesecu u iznosu od 852,53 CHF, a jer se ovaj iznos utvrđuje obračunom mjesečnog iznosa anuiteta glavnice u anuitetskoj otplati uvećane za pripadajući iznos redovne mjesečne kamate na iznos ostatka vrijednosti. Glavnicu u anuitetskoj otplati predstavlja iznos glavnice kredita u visini od 77.728,49 CHF i glavnica u anuitetskoj otplati vraća se u 216 mjesečnih anuiteta, a mjesečni anuitet iznosi 630,14 CHF te ostatak vrijednosti predstavlja iznos glavnice kredita od 51.818,98 CHF i ostatak vrijednosti se vraća jednokratno s dospijećem zadnjeg obroka. Kreditor obračunava na iznos ostatka vrijednosti redovnu kamatu mjesečno, a taj iznos je 222,39 CHF s tim da po dospijeću zadnjeg obroka korisnik kredita može s bankom ugovoriti otplatu preostalog iznosa kredita u anuitetima sukladno važećim

odlukama banke. Povrat obveza tj. iznosa kredita i pripadajuće kamate, kamate radi zakašnjenja u plaćanju, naknade i drugi eventualni troškovi imaju se obračunati po srednjem tečaju banke za CHF na dan odobrenja žiro-računa banke s tim da je korisnik kredita upoznat s mogućim promjenama iznosa, anuiteta o dospijeću u kunama nastalog uslijed promjene tečaja. Potpisom na Aneksu broj 1 od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. korisnik kredita potvrđuje da ga je banka informirala o posljedicama i svim eventualnim rizicima promjene tečaja. U preostalim odredbama su definirani način naplate mjesečnih obroka, utvrđenjem da Aneks broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. predstavlja ovršnu ispravu jer da je solemniziran kod javnog bilježnika i time predstavlja javnobilježničku ispravu prema odredbama Ovršnog zakona.

3.3. Zbog ugovaranja nišetne odredbe u Ugovoru o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007., a koja se odnosi na način promjene kamatne stope, tužitelj Dragutin Tauš je predložio da sud presudom utvrdi da je nišetna odredba Ugovora o kreditu broj 5103686881 od 26. rujna 2007., a to u dijelu u kojem je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva s Odlukom o kamatnim stopama tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., a prethodno predložio da zbog neposjedovanja potrebne dokumentacije sud naloži tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. da radi potreba financijsko knjigovodstvenog vještačenja dostavi inicijalni otplatni plan, otplatni plan s iskazanim promjenama anuiteta, prijepis knjigovodstvene kartice kredita i pregled kamatnih stopa koje su se obračunavale na kredit, uz navođenje iznosa kamatne stope i razdoblje obračuna. Ovo stoga što tužitelj kao laik ne može utvrditi koji novčani iznos mu je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. dužan isplatiti po osnovi promjene kamatne stope za razdoblje od isplate kredita pa do 1. siječnja 2014.

3.4. Naknadno, a tijekom ovog parničnog postupka u podnesku od 5. travnja 2023. tužitelj Dragutin Tauš je istakao da ima pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe predmetnog ugovora o kreditu od 26. rujna 2007. nišetne, a to stoga što želi od tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. po osnovi nišetnih odredaba Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. ostvariti restitucijski zahtjev za isplatom određenih novčanih iznosa koje je tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditoru preplatio po osnovi nišetnih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. U tom pravcu je obrazložio da je Vrhovni sud Republike Hrvatske u svom rješenju posl. broj: Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. istakao da sama činjenica da su stranke sklopile dodatak osnovnom ugovoru o kreditu na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15 - u daljnjem tekstu: ZID ZPK/15), tj. sklopile Sporazum o konverziji kredita iz valute CHF u valutu EUR i time izmijenile u pogledu kamatne stope i valute obveze iznos neotplaćene glavnice kredita, a i postigle Sporazum o utvrđenoj preplati, ne znači da je tužitelj kao korisnik kredita izgubio pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu nišetne. Radi toga je tužitelj Dragutin Tauš u podnesku od 5. travnja 2023. predložio sudu da sukladno čl.

190. st. 2. i 3. i čl. 191. st. 2. ZPP-a dopusti preinaku tužbe iz razloga što je ista svrsishodna za konačno i cjelovito rješenje odnosa između parničnih stranaka, a na način da presudom utvrdi da su nišetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu br. 5103686881 od 26. rujna 2007. u dijelu u kojem je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva u skladu s odlukom o kamatnim stopama tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora (dio čl. 8. navedenog Ugovora) te u dijelu u kojem je iznos kredita iskazan kao kunska protuvrijednost CHF 147.600,00, po srednjem tečaju tečajne liste tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan puštanja kredita u tečaj, a način otplate kredita mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti CHF po srednjem tečaju tečajne liste tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan odobrenja žiro-računa tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. (u dijelu čl. 2. i čl. 7. Ugovora), a da je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. na ime stečenog bez osnove, po osnovi razlike u tečaju CHF te po osnovi preplaćenih kamata dužan tužitelju Dragutinu Taušu isplatiti 11.414,16 EUR i to sa zateznom kamatom na pojedinačne novčane iznose na svaki preplaćeni iznos od prvog slijedećeg dana po danu plaćanja pa sve do isplate, a i tužitelju isplatiti sve troškove parničnog postupka sa zateznom kamatom od donošenja presude pa sve do isplate.

3.5. Dakle, tužitelj Dragutin Tauš se pozvao na pravomoćne presude u kojima je utvrđena nišetnost ugovornih odredbi o načinu promjene kamatne stope u skladu s jednostranom odlukom banke za sve Ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 10. rujna 2003. i 31. prosinca 2008., kao i na nišetnost ugovorne odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak za sve Ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008., i ocijenio kako je sukladno članku 323. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/23 - u daljnjem tekstu: ZOO/05) tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. dužan vratiti sve što je primio na temelju nišetnih odredbi Ugovora, a zbog čega tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ima obvezu vraćanja onoga što je stekao bez pravne osnove u smislu odredbe članka 1111. stavak 1. ZOO/05 i treba tužitelju Dragutinu Taušu isplatiti i zateznu kamatu u smislu odredbe članka 1115. ZOO/05 jer, tvrdi tužitelj Dragutin Tauš, tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je nepošteni stjecatelj novčanih sredstava i to od dana stjecanja pa je zateznu kamatu dužan platiti od svakog više uplaćenog iznosa pa do isplate.

3.6. Dakle, tužitelj Dragutin Tauš je tužbenim zahtjevom zahtijevao utvrđenje nišetnosti navedenih odredaba Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007., a što znači da je zahtijevao utvrđenje nišetnosti ugovornih odredaba vezano za redovnu kamatnu stopu koja je tijekom otplate kredita promjenjiva te i vezano za valutu kojom je glavnica kredita bila vezana uz valutu švicarski franak, a po osnovi restitucijskog zahtjeva zahtijevao je isplatu iznosa od 11.414,16 EUR zajedno sa zateznom kamatom na pojedinačne novčane iznose, ne utvrđujući ih pojedinačno jer je predložio da financijsko knjigovodstvenim vještačenjem bude utvrđeno koje iznose je on preplatio tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. po osnovi promjenjive kamatne stope i tečajnih razlika, a imajući u vidu početno ugovorenu kamatnu stopu te naknadna povišenja kamatnih stopa te dane kada su od 26. rujna 2007. do 1. siječnja 2014. izvršene preplate kamate, a zatim da se i vještačenjem utvrdi koji novčani iznos je i kada tužitelj

Dragutin Tauš preplatio tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. za razdoblje od 26. rujna 2007. do 20. siječnja 2016., a zatim da od utvrđenih iznosa vještak odbije iznos preplate koja je njemu priznata provedenom konverzijom od 20. siječnja 2016. Ovo stoga što bi se samo po stručnoj osobi moglo utvrditi stvarne iznose preplate i to tako da stručna osoba prikaže po svakom pojedinom plaćenom anuitetu onaj iznos novčanih sredstava koji je po navedenim osnovama on preplatio.

4. U odgovoru na tužbu tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je prigovorio mjesnoj nadležnosti ovog suda i predložio da se ovaj sud oglasi mjesno nenadležnim, a nakon pravomoćnosti rješenja o mjesnoj nenadležnosti da spis dostavi Općinskom sudu u Rijeci.

4.1. Predložio je da sud posebnim rješenjem odluči o njegovom prigovoru mjesne nenadležnosti ovog suda.

4.2. Što se tiče osnova i visine tužbenog zahtjeva tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. se protivio osnovu i visini tužbenog zahtjeva iz više osnova, prvenstveno ističući prigovor zastare, a pozivajući se na odluke sudova iz kojih proizlazi da je zastara potraživanja s osnova promjene kamatne stope iz potrošačkih ugovora nastupila prije podnošenja tužbe jer da se ima računati rok od 3 godine kao zastarni rok, imajući u vidu plaćanja koja je tužitelj Dragutin Tauš vršio po uvećanim anuitetima.

4.3. U odgovoru na tužbu tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. u cijelosti osporava istaknuti tužbeni zahtjev kao neosnovan, uključujući pravnu osnovu, visinu te činjenice i razloge kojima je tužitelj obrazložio svoje tužbe u ovom sporu. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. se protivi tužiteljevom dokaznom prijedlogu o provođenju financijskog vještačenja i svih ostalih dokaza predloženih od tužitelja radi utvrđivanja činjenica s obzirom da se u konkretnom slučaju spor vodi u vezi s pravnim pitanjem.

5. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao da tužitelj Dragutin Tauš nije potrošač, a da je na tužitelju Dragutinu Taušu teret dokaz o suprotnome. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao i prigovor zastare navodeći da je prošlo više od tri godine od plaćanja koja je tužitelj Dragutin Tauš vršio pa do podnesene tužbe 20. svibnja 2019. i učinjene preinake u podnesku od 5. travnja 2023. Radi toga tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. smatra je cjelokupno potraživanje zastarjelo.

5.1. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je u odgovoru na tužbu isticao da je konverzija kredita provedena sukladno odredbama ZID ZPK/15 jer su tužitelj Dragutin Tauš i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. 20. siječnja sklopili Aneks broj 2 Ugovora o kreditu kojim je izvršena konverzija osnovnog kredita iz CHF u EUR a što znači da su tim Aneksom parnične stranke izmijenile osnovni ugovor o kreditu, bez značaja obnove, na način da je tužiteljev kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR pa je položaj tužitelja Dragutina Tauša izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je sve uplate tužitelja Dragutina Tauša kako s osnove svakog povišenja CHF kamatne stope tijekom otplate, kao i s osnove svakog povišenja CHF tečaja tijekom otplate kredita uzeo u obzir prilikom izrade konverzije i

da su iskorištene tj. uračunate za otplatu usporednog EUR kredita, u skladu s odredbama ZID ZPK/15 tada je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. – banka prije objave kalkulatora konverzije bila dužna i pribavila mišljenje ovlaštenog revizora da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna propisanim člankom 19. c. ZID ZPK/15 te je tako mišljenje banka objavila na svojim mrežnim stranicama i onda na strani banke postoji zakonska presumpcija da je izračun izvršen u skladu sa Zakonom, a s obzirom na to da je to potvrdio neovisni revizor.

5.2. Kao bitno tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao da je tužitelj Dragutin Tauš svojom slobodnom voljom prihvatio konverziju i onda je sklapanjem dodatka/aneksa ugovoru o kreditu između tužitelja Dragutina Tauša i tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. nastao pravni odnos koji je zakonodavac imao u vidu kada je tužitelju Dragutinu Taušu ponudio mogućnost konverzije, a koju ponudu banka tužitelju Dragutinu Taušu nije mogla uskratiti. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. se protivio tvrdnji tužitelja Dragutina Tauša da ju iskazana volja u pravnom poslu radi prihvata konverzije ne obvezuje te da tužitelj Dragutin Tauš i unatoč prihvaćanju konverzije traži povrat naznačenih novčanih iznosa na temelju stjecanja bez osnove, a i na dalje pozivajući na ništetnost odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

5.3. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ističe kako je sklopljeni pravni posao povodom prihvata konverzije od strane tužitelja Dragutina Tauša, a koji je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. morao prihvatiti pod prijetnjom Zakonom propisanih sankcija, takav pravni posao kojim su stranke, isključivo po izboru tužitelja Dragutina Tauša riješile sve svoje pravne odnose, kako prije tako i poslije konverzije i to na način propisan Zakonom, a kako su sklapanjem Dodatka Ugovoru tužitelj Dragutin Tauš i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao ugovorne stranke trajno i konačno uredile svoje pravne odnose tada tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. izvodi zaključak da tužitelj Dragutin Tauš, ako je iz bilo kojeg razloga smatrala da joj Zakonom propisani uvjeti konverzije nisu prihvatljivi, nije trebao prihvatiti konverziju koja je bila pravno moguća samo pod uvjetima koji su bili striktno propisani u rečenom Zakonu i tužitelj Dragutin Tauš je, za razliku od tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. imao punu slobodu izbora kojom se i koristio.

5.4. Kako su međutim voljom ugovornih strana sva plaćanja u otplati CHF kredita ugovorena kao plaćanja s osnove EUR kredita (i to s učinkom ab initio) pa je obračun svih uplata po ranijoj pravnoj osnovi plaćanja (konvertirani CHF ugovor) izvršen u odnosu na novu pravnu osnovu (postojeći EUR ugovor), tužitelj Dragutin Tauš više ne može imati zahtjev zbog stjecanja bez osnove pozivom na uvjete CHF kredita, a za potvrdu svog stajališta tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ističe kako u prilog tome govori i shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz odluke Rev 1172/2018 od 19. ožujka 2019. koje eliminira zahtjeve po osnovi razlike kamata ili tečajnih razlika u slučaju konverzije kredita, a da i sudska praksa potvrđuje stav tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. o neosnovanosti tužbenog zahtijeva.

5.5. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ukazuje na pravno shvaćanje Građanskog odjela Županijskog suda u Varaždinu od 7. lipnja 2023. u svezi restitucijskih zahtjeva potrošača koji su s bankama sklopili dodatke/aneксе ugovora o kreditu kojima je provedena konverzija, a koje glasi: „Petrošač koji je s bankom sklopio

dodatak/aneks, kojim je provedena konverzija u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine br. 102/15.), nema pravo na restituciju isplatom temeljem nepoštenih (ništetnih) odredaba o načinu promjene ugovorene redovne kamatne stope i ugovorenoj valuti glavnice u CHF iz osnovnog ugovora o kreditu.“ (b) Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ukazuje na odluku Županijskog suda u Varaždinu poslovni broj GŽ-1145/2020-3 od 23. kolovoza 2023. S obzirom da se radi o recentnoj sudskoj praksi, smatra se potrebnim ukazati na obrazloženje spomenute sudske odluke, koja potkrjepljuje navode tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d.: „17.1. Stranke su dodatkom ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je sadržavao ništetnu odredbu o jednostranoj izmjeni kamatne stope i ništetnu odredbu o valutnoj klauzuli u CHF, izvršile konverziju kredita u cijelosti u skladu s prisilnom odredbom članka 19.c ZPK-a na način da su svi iznosi plaćeni na ime otplate ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF od 13. prosinca 2005., osim onih koji su eventualno plaćeni na ime zateznih kamata zbog zakašnjenja tužitelja, iskorišteni u njegovu korist i to za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim dodatkom ugovora o kreditu. Drugim riječima, u obračun konverzije uzeti su i iznosi koji su plaćeni na ime ništetne ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope i ništene ugovorene odredbe o valutnoj klauzuli u CHF. U tom smislu, prema pravnom shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, iako ZID ZPK/2015 ne propisuje ništetnost spornih ugovornih odredbi pa stoga niti način restitucije potrošača, u pravnoj situaciji kad su isplate koje je tužitelj učinio na ime nepoštenih ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope i nepoštenih ugovorne obveze o valutnoj klauzuli koje su bile sadržane u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, na temelju među strankama sklopljenog valjanog dodatka tom ugovoru, iskorištene za ispunjenje njegove obveze prema tom dodatku, a utvrđena je preplata iskorištena za ispunjenje budućih anuiteta u valutnoj klauzuli u EUR, ne može se zaključiti da dodatak ugovoru o kreditu nema restitucijski učinak za tužitelja u odnosu na nepoštenih ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope i nepoštenih ugovorne obveze o valutnoj klauzuli koje su bile sadržane u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF bez obzira na to što ZID ZPK/2015 ne predviđa da se iznosi koji su plaćeni na temelju ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i ugovorne odredbe o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF vraćaju tužitelju, nego da se iskorištavaju u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim dodatkom ugovoru o kreditu. Pritom je za dodati da je u oglednom postupku koji se pred tim sudom vodio u predmetu Gos-1/2019, Vrhovni sud Republike Hrvatske, odgovarajući na pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava koji mu je uputio Općinski sud u Pazinu, dao sljedeći odgovor: „Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju 10 („Narodne novine“ br. 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.“

Osim toga, Ustavni sud Republike Hrvatske rješenjem broj U-I-3685/2015 i dr. od 4. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog više predlagatelja za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZID ZPK/2015 na temelju kojeg Zakona je među strankama sklopljen sporazum o konverziji, ocijenivši taj Zakon usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske.

Naposljetku, dodatak ugovoru koji je sklopljen u skladu sa ZID ZPK/2015 sadrži odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, ali su te odredbe odraz prisilnih zakonskih odredbi ZID ZPK/2015 koje je unaprijed odredio zakonodavac, a ne tužena

banka. Zbog toga ugovoreni sadržaj aneksa ugovoru o kreditu u smislu članka 49. stavka 5. ZZP/2014 koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja aneksa, ne podliježu primjeni druge glave („Nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima“) trećeg dijela tog Zakona.

Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao procesno-pravni prigovor radi prijeboja i obrazložio da ukoliko sud utvrdi ništetnom pobijanu odredbu o promjenjivoj kamatnoj stopi (a što tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. osporava u cijelosti) i ništetnom odredbu o valuti CHF za koju je vezana glavnica kredita tada protutražbina tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. po osnovi ugovorene kamatne stope od 4,50 % trebala bi biti fiksna za cijelo razdoblje otplate kredita i onda tužitelj Dragutin Tauš više ne bi uživao zaštitu zakonskog fiksiranja kamatne stope od 3,23 % iz razloga što se navedena kamatna stopa primjenjivala samo na ugovore s promjenjivom kamatnom stopom. Ovo stoga što deklaratornom pravnom zaštitom suda, koja djeluje ex tunc, tužitelj Dragutin Tauš bi izašao iz režima pravne zaštite ustanovljene odredbom čl. 11.a ZPK i imalo bi se smatrati kako je korisnik kredita zaključio ugovor s ugovorenom fiksnom kamatnom stopom pa nema pravo potraživati povlašteni anuitet u smislu rečene zakonske odredbe. Stoga, ako bi sud utvrdio ništetnom pobijanu odredbu o načinu podešavanja kamatne stope (čl. 8.2.), a što tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. osporava, tada je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. već u odgovoru na tužbu istakao prigovor radi prebijanja svoje tražbine s osnove potplaćenih i povlaštenih anuiteta zbog razlike u kamati.

5.6. Zaključno je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. isticao kako se protivi preinaci tužbe, a u odgovoru na tužbu (stranica 11 odgovora na tužbu – stranica 48 spisa) tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao procesno pravni prigovor prijeboja radi prebijanja svoje tražbine s osnove potplaćenih i povlaštenih anuiteta s osnove razlike u kamati, a zbog čega je predložio sudu da presudom utvrdi da postoji tražbina tuženika prema tužitelju koja iznosi 2.373,29 CHF, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim na pojedinačne novčane iznose, kako su utvrđeni brojčano u iznosima i s datumima od kojih se zahtijeva zatezna kamata pa do isplate, predlažući sudu da svojom konstitutivnom odlukom izvrši prijeboj tražbine tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. sa tražbinom tužitelja Dragutina Tauša. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. si je zadržao pravo naknadno korigirati prigovor radi prebijanja, a to do zaključenja glavne rasprave.

6. Predmet spora je utvrđenje ništetnosti odredaba Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. u dijelu u kojem je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva u skladu s odlukom o kamatnim stopama tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora (u dijelu članka 8. Ugovora) te u dijelu u kojem je iznos kredita iskazan kao kunska protuvrijednost CHF 147.600,00 po srednjem tečaju tuženika na dan puštanja kredita u tečaj, a način otplate kredita u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti CHF po srednjem tečaju tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan odobrenja žiro-računa tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. (u dijelu članka 2. i 7. Ugovora), a koji su 26. rujna 2007. sklopili tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditor te restitucijski zahtjev tužitelja Dragutina Tauša za povratom preplaćenih iznosa zbog na ime stečenog bez osnove zbog

promjenjive kamatne stope i tečajnih razlika iz Ugovora o namjenskom kreditu od 26. rujna 2007.

7. No, kako je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. prije upuštanja u parnicu, u podnesenom odgovoru na tužbu (stranice 43-48 spisa) istakao prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda, a pri tom se pozivajući na odredbu čl. 16. (zajedničke odredbe) Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007., u kojoj je propisano da je u slučaju spora nadležan sud u mjestu sjedišta banke tj. Općinski sud u Rijeci. O tom prigovoru je Općinski sud u Požegi odlučio na pripremnom ročištu održanom 7. studenog 2023. na način da je prigovor odbio kao neosnovan sukladno čl. 301. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25 te u daljnjem tekstu: ZPP) te je nastavio postupak dok je odluka o tom prigovoru uslijedila u pisanom sastavu kod obrazlaganja presude i rješenja Općinskog suda u Požegi poslovni broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026.

8. Saslušan uz suglasnost tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., na glavnoj raspravi održanoj 20. veljače 2024., tužitelj Dragutin Tauš je istakao da je realizirao kredit koji je s tuženikom Erste&Steiermärkische bank d.d. zaključio na temelju Ugovora od 26. rujna 2007. i to radi kupovine stana u Splitu, a na način da se obratio u poslovnicu tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. u Požegi službenoj osobi tuženika, a koja mu je, nakon što je rekao za što su mu potrebna novčana sredstva, preporučila da je najpovoljnije zaključiti ugovor o kreditu u valuti CHF. Tužitelj Dragutin Tauš je istakao kako je prihvatio prijedlog službene osobe, a jer je u to vrijeme za njega bio takav ugovor najpovoljniji. Nakon tri ili više godina, istakao je tužitelj Dragutin Tauš, došlo je do znatnog povećanja kamatne stope te i do povećanja tečaja CHF tako da je u jedno vrijeme njegova cijela plaća odlazila na plaćanje kredita. Priznao je da je svojom voljom zaključio navedene anekse i to 31. ožujka 2011. Aneks broj 1 i 20. siječnja 2016. Aneks broj 2, a jer je na taj način zbog konverzije kredita iz valute CHF u valutu EUR mogao ukupno neotplaćeni iznos kredita vraćati bez velikih oscilacija u tečaju valute EUR. Određeno je istakao kako smatra da je zbog unaprijed navedenih obrazloženja oštećen te i ponovio kako je od službene osobe zahtijevao da mu ponudi najpovoljniji kredit, a službena osoba tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. mu je ponudila upravo kredit u CHF. Dodatno je obrazložio kako mu je službena osoba tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. priopćila da za njega ne bi bio povoljan kredit koji bi s tuženikom Erste & Steiermärkische bank d.d. zaključio u valuti EUR. Što se tiče prigovora tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. da nije potrošač u smislu navedenog zakona tužitelj Dragutin Tauš se u iskazu očitovao da su on i njegova obitelj kupljeni stan koristili za povremene dolaske u Split, a i da je odobrio samo jednom prilikom da taj stan koriste radi prenoćišta njegovi najbliži srodnici. Iskreno je istakao da je stan kupio radi toga što su kupljeni stan on i njegova supruga, a koja je bila sudužnik na kreditu, namjeravali iznajmljivati. Stvarno su ga iznajmljivali samo 3 mjeseca, a prekinuli iznajmljivanje zbog epidemije COVID-a. Do davanja iskaza, a nakon prestanka epidemije COVID-a stan nije iznajmljivan, uz napomenu da je nadzor nad stanom prepustio svom nećaku koji mu je rekao da će stan iznajmiti. Tužitelj Dragutin Tauš je određeno istakao da zna što znači valutna klauzula, a jer je diplomirani ekonomist. Međutim, u svezi s tim je i istakao da on, a ni bilo tko od njihovih

kolega nije mogao pretpostaviti da će tečaj CHF enormno rasti. Očekivao je da će na to biti upozoren od strane tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d.

9. Dakle, na glavnoj raspravi održanoj 20. veljače 2024. sud je vršeći uvid u Ugovor o kreditu broj: 5103686881 od 26. rujna 2007., a zatim i u Dodatke tj. Aneks broj 1 od 31. ožujka 2011. i Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. koji su zaključili tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditor, a ponovno vršeći uvide u ove pisane dokaze na glavnoj raspravi održanoj 17. prosinca 2025. utvrdio:

- da je na temelju Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. tužitelj Dragutin Tauš realizirao kredit u iznosu od 147.600,00 CHF u protuvrijednosti kuna prema srednjem tečaju HNB na dan puštanja kredita u tečaj (članak 1.),

- da se tužitelj Dragutin Tauš obvezao (članka 8.) tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditoru platiti kamatu od 4,50 % po godišnjoj kamatnoj stopi koja je promjenjiva sukladno odluci banke o kreditiranju građana;

- da su tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditor 20. siječnja 2016. zaključili Aneks broj 2. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007., a koji Aneks je osnovnom ugovoru sklopljen radi provedbe postupka konverzije kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF;

- da je Aneksom broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. izvršena denominacija u kunama s valutnom klauzulom u EUR na način i u rokovima propisanim ZID ZPK/15;

- da su tužitelj Dragutin Tauš i tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. Aneksom broj 2. od 20. siječnja 2016. osnovnog Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. utvrdili da banka na dan 30. rujna 2015. ima ukupno potraživanje od tužitelja Dragutina Tauša koje kao nedospjela glavnica kredita iznosi 70.628,38 EUR, da ih je tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita dužan podmiriti po srednjem tečaju EUR-a za HRK na dan podmirenja, sukladno otplatnom planu iz čl.9. Aneksa, a da je na dan 30. rujna 2015. tužitelj Dragutin Tauš preplatio kredit u iznosu od 35.865,81 HRK i da taj iznos čine sve uplate, a da će sukladno čl. 7.2. ovaj iznos biti iskorišten za namirenje budućih anuiteta / obroka u EUR tj. kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB na dan podmirenja po njihovom dospeljeću sve dok se iznosi te pretplate ne iskoriste u cijelosti.

10. Na okolnost utvrđenja visine tužbenog zahtjeva sud je proveo financijsko knjigovodstveno vještačenje po vještaku mr. sc. Filipu Toliću, Gornja Vrba, Ulica 108. brigade 27, 35000 Slavonski Brod, a koji je sukladno rješenje posl. broj: P-151/2019-23 od 9. rujna 2025. imao obvezu na temelju pisane dokumentacije u spisu, posebno

na temelju citiranih ugovora o kreditu i navedenih Aneksa broj 1 i Aneksa broj 2 utvrditi koji je iznos tužitelj Dragutin Tauš preplatio tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. po osnovi promjenjive kamatne stope, za razdoblje od 26. rujna 2007. do 1. siječnja 2014., a i po osnovi tečajnih razlika za razdoblje od 26. rujna 2007. do 20. siječnja 2016., a nakon toga od utvrđenih iznosa eventualne preplate odbiti iznos preplate koje je tužitelju Dragutinu Taušu priznat u provedenom sporazumu o konverziji od 20. siječnja 2016., sve kako bi se mogli utvrditi stvarni iznosi eventualne preplate tužitelja Dragutina Tauša prikazano po svakom pojedinom plaćenom anuitetu.

11. Angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je dostavio sudu pisani nalaz i mišljenje 22. rujna 2025. i u istom je istakao da je vještačenje utemeljio na pisanoj dokumentaciji tj. citiranom Ugovoru o kreditu od 26. rujna 2007., navedenim aneksima od 31. ožujka 2011. i 20. siječnja 2016., početnom otplatnom planu i pregledu prometa po partiji kredita broj 5103686881 za razdoblje od 9. listopada 2007. do 30. rujna 2015. U nalazu je angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. istakao kako je cijenio rješenje suda i na temelju pisane dokumentacije utvrdio da je tužitelju Dragutinu Taušu odobren kredit u iznosu od 147.600,00 CHF po srednjem tečaju HNB na dan plaćanja, da je kamatna stopa 4,50 % godišnja, promjenjiva u skladu s odlukom o kreditiranju građana, da je rok otplate kredita 216 mjeseci, namjena kredita je stambeni kredit za kupovinu nekretnine, a kredit se otplaćuje u jednakim mjesečnim anuitetima (216 mjeseci), a podmiruje u kunama obračunatim po srednjem tečaju banke za CHF na dan plaćanja s tim da prvi anuitet dospijeva na naplatu 1. prosinca 2007. Angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je u tablici 1. utvrdio ugovoreni otplatni plan (početni), u tablici broj 2 primijenjeni otplatni plan prilikom otplate kredita, u tablici broj 3 je obračunao razlike kamate nastale između primijenjenog otplatnog plana i ugovorenog otplatnog plana, u tablici broj 4 izračunao je preplaćene iznose o razlici u tečaju CHF (više plaćeno) a u zaključnom mišljenju istakao da je po osnovi promjene kamatne stope ukupan iznos predmetne razlike 45.538,45 HRK ili 6.043,98 EUR. Radi lakšeg pregleda u tablici broj 5 je specificirao razliku po mjesecima, a koju je razliku kamate već izračunao i prikazao u stupcu 6 tablice broj 3. Dakle, od 1. veljače 2008. pa zaključno s 10. prosinca 2013. razlika kamate nastale između primijenjenog otplatnog plana i ugovorenog otplatnog plana iznosi ukupno 6.043,98 EUR. U tablici 4 je angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. sačinio izračun razlike na okolnosti tečaja CHF, a u tablici 6 je sačinio specifikaciju ukupne preplate po tečaju CHF (više plaćeno po mjesecima i ukupno). Proizlazi da je skupni iznos po razlici u tečaju 101.529,16 HRK ili 13.475,21 EUR. Ukupni iznos preplate (kamata + valutna klauzula) je 147.067,61 HRK ili 19.519,20 EUR, a što je pojedinačno angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. prikazao u tablici broj 7. Nadalje angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je na temelju uvida u Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. utvrdio da je za korist tužitelja Dragutina Tauša utvrđen više plaćeni iznos temeljem konverzije i taj iznos na dan 30. rujna 2015. iznosi 35.865,81 HRK. Ovim iznosom angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je zatvarao najstarije utvrđene ukupne preplate i tako redom dok iznos priznat konverzijom ne bude iscrpljen. Nakon prethodnog umanjenja utvrdio je ukupne preplate na dan 30. rujna 2015. (dan provođenja konverzije) u iznosu od 111.201,80 HRK ili 14.758,99 EUR i prikazao skupni pregled preplata po ukupnom

iznosu i po pojedinim datumima, umanjeno za iznos koji je tužitelju Dragutinu Taušu priznat u Aneksu broj 2 ugovora o kreditu u tablici broj 8. Angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je zaključio da ne postoje manje plaćeni iznosi niti po promjenjivoj kamatnoj stopi niti po primijenjenoj valutnoj klauzuli.

11.1. Tužitelj Dragutin Tauš nije imao prigovora na nalaz i mišljenje angažiranog vještaka za financije i računovodstvo mr. sc. Filipa Tolića dipl. oec., a tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je istakao kako prigovara nalazu i mišljenju vještaka zbog krivog matematičkog izračuna u odnosu na razlike s osnove navodne ništetnosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, a sve zbog toga što angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. nije uzeo u obzir Aneks broj 1 ugovora o kreditu od 31. ožujka 2011. kojim je aneksom izmijenjen način vraćanja kredita tako da se umjesto dotadašnje otplate kredita u anuitetima nastavila primjenjivati otplata u mjesečnim obrocima, a primjenom takve otplate znatno je smanjen udio kamate u mjesečnom obroku. Razlike s osnove navodne ništetnosti kamatne stope u razdoblju nakon aneksa, mišljenje je tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., bile su snižene, a ne povećane kako to računa angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. primjećuje da iz uvodnog teksta nalaza i mišljenja angažiranog vještaka za financije i računovodstvo mr. sc. Filipa Tolića dipl. oec. proizlazi da vještak u svom matematičkom izračunu ignorira ovo utvrđenje iz Aneksa broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007., a radi čega je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. predložio da angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. dopuni svoj nalaz i mišljenje.

11.2. Sud je prihvatio prigovor tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. kao osnovan, jer je anuitet kredita način otplate kredita u kojem korisnik svaki mjesec plaća identičan iznos kredita kreditoru i u početku otplate u anuitetima viši iznos anuiteta se sastoji od kamate (jer je početni dug veći) dok se u kasnijim anuitetima udio glavnice značajno povećao jer se manje plaća kamata na glavicu koja je niža, dok rata kredita predstavlja mjesečnu otplatu gdje rate nisu jednake, a jer svakom ratom se otplaćuje isti iznos glavnice, ali je u apsolutnim mjerilima iznos kamate veći u početnom razdoblju i kako je u otplati kod rata kredita glavnica svaki mjesec ista, a iznos kamate varira, tada su i početne rate više, i u tom pravcu je sud vještaku zadao da u dopunskom nalazu i mišljenju uzme u obzir Aneks broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. kojim je izmijenjen način vraćanja kredita tako da je umjesto dotadašnje otplate u anuitetima nastavljena primjenjivati se otplata u mjesečnim obrocima, a što znači da je angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. trebao utvrditi da li je prilikom takve otplate znatno smanjen udio kamate u mjesečnom obroku, a posljedično tome da li bi postojale razlike između utvrđene razlike kamate nastale između primijenjenog otplatnog plana i ugovorenog otplatnog plana, temeljem osnovnog vještačenja i dopunskog vještačenja razlike kamate. Dakle, angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je u prvom nalazu i mišljenju utvrdio da je u razdoblju od 1. veljače 2008. pa do 10. prosinca 2013. tužitelj Dragutin Tauš po osnovi razlike u kamati platio više novčanih sredstava u iznosu od 45.538,45 HRK ili 6.043,98 EUR, a iz dopune nalaza i mišljenja imenovanog vještaka proizlazi da je u istom razdoblju razlika kamate nastale između

primijenjenog otplatnog plana i ugovorenog otplatnog plana iznosila ukupno 19.218,65 HRK ili 2.550,72 EUR. Ovako utvrđeni manji iznos po osnovi razlike kamate nastale između primijenjenog otplatnog plana i ugovorenog otplatnog plana po mjesecima nastala je uslijed promjena kamatne stope od strane tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., a sve sukladno obavijestima o promjenama kamatne stope i pregleda prometa po partiji kredita za razdoblje od 9. listopada 2007. do 30. rujna 2015. iznosi: 3.499,23 EUR, a ne 6.043,98 EUR kako je to angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. utvrdio u osnovnom nalazu i mišljenju. Dakle, ukupni iznos preplate (kamata + valutna klauzula), a to nakon što je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. smanjio kamatnu stopu u razdoblju od 9. listopada 2007. do 30. rujna 2015. iznosi 120.747,81 HRK ili 16.025,97 EUR, a što je angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. prikazao u tablici broj 7 dopunskog nalaza i mišljenja. Uz utvrđeni iznos preplate temeljem Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. (čl. 5.3.) u iznosu od 35.865,81 HRK proizlazi da je nakon spomenutog umanjenja (120.747,81 HRK – 35.865,81 HRK = 84.882,00 HRK) skupni iznos preplata po pojedinim datumima, a umanjeno za iznos koji je tužitelju Dragutinu Taušu priznat po osnovi preplate utvrđen po angažiranom vještaku za financije i računovodstvo mr. sc. Filipu Toliću dipl. oec. u iznosu 11.265,76 EUR, kako i stoji u tablici broj 8.

11.3. Dopunskim rješenjem Općinskog suda u Požegi angažiranom vještaku za financije i računovodstvo mr. sc. Filipu Toliću dipl. oec. je bilo naloženo da utvrdi je li nastala razlika s osnove navodne ništetnosti kamatne stope u razdoblju kada su kamatne stope bile snižene, a ne povećane, a u dopunskom nalazu i mišljenju angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. se očitovao o tome i istakao da je u tablici 9 izračunao razlike između kamata koje bi tužitelj Dragutin Tauš platio da se u razdoblju od 10. veljače 2014. do 10. rujna 2015. primjenjivala kamata po sniženim kamatnim stopama. Prema tablici broj 9 proizlazi da je razlika tih kamata koje bi tužitelj Dragutin Tauš platio u manjem iznosu da se primjenjivala kamatna stopa od 3,23 % godišnje u iznosu od 14.752,80 HRK ili 1.958,03 EUR. Angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je obračunao sve razlike u valuti CHF tj. razliku između utvrđenih iznosa u tablici 1 i Tablici 2, utvrdio je ukupnu razliku u CHF, razliku u HRK i na kraju pojedinačno po svakom mjesecu utvrdio razliku u valuti EUR i pri tom utvrđujući da je konverzijski tečaj 1 EUR = 7,53450 HRK. Dakle, nije sporno da je navedena kamatna stopa bila snižena na 3,23 % od 1. siječnja 2015. pa na dalje, a u Tablici broj 9 i 10 sa datumom 10. rujna 2015. kada je izvršen zadnji obračun zbog zaključenog Sporazuma o konverziji i da je u tom razdoblju primijenjena ta snižena kamatna stopa tužitelj Dragutin Tauš bi doista platio tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. manje novčanih sredstava po osnovi razlike u kamati i to u iznosu od 14.752,80 HRK ili 1.958,03 EUR. Angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je naglasio da su prilikom izračuna konverzije i sklapanja Aneksa broj 2 predmetnog ugovora o kreditu bile uzete u obzir navodne preplate tužitelja Dragutina Tauša vršene s obzirom na promjene u kamatnim stopama kroz razdoblje od početka otplate kredita pa do konverzije, kao što je i pri izračunu konverzije u obzir uzeta i valuta kredita (CHF/EUR). Nadalje angažirani vještak za financije i računovodstvo mr. sc. Filip Tolić dipl. oec. je kao bitno istakao da tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. nije prilikom izračuna konverzije računao po početnim parametrima (početna kamatna stopa i početni tečaj tj. tečaj eura prilikom

korištenja kredita) nego je primjenjivao promjenjivu kamatnu stopu i promjenjivi tečaj za EUR (valutna klauzula). Početna kamatna stopa u izračunu konverzije bila je 6,15 % godišnje, a tijekom izračuna ona je u pravilu rasla i iznosila je 6,65%, 6,718 %, 6,502 % i 6,37 %, a srednji tečaj banke za EUR na dan plaćanja je svaki puta bio različit od srednjeg tečaja banke za EUR na dan korištenja kredita.

11.4. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje angažiranog vještaka za financije i računovodstvo mr. sc. Filipa Tolića dipl. oec. od 22. rujna 2025. kao i njegovu dopunu nalaza i mišljenja od 20. studenog 2025. budući je stekao dojam da je isti stručan i nepristran.

15. U svom podnesku od 26. studenog 2025. tužitelj Dragutin Tauš je uredio tužbeni zahtjev tako da je ukupno od tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. zahtijevao 11.265,76 EUR odnosno pojedinačne novčane iznose sa zateznom kamatom od prvog sljedećeg dana poslije dana koji je utvrđen kao dan plaćanja. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je prigovarao nalazu i mišljenju angažiranog vještaka za financije i računovodstvo mr. sc. Filipa Tolića dipl. oec. te i istakao prigovor da je potraživanje tužitelja Dragutina Tauša u zastari.

16. Prigovor tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. o zastari preinačenog tužbenog zahtjeva nije osnovan jer je Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeo shvaćanje poslovni broj Su IV 123/2024 da u slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem tužbenog zahtjeva iz iste činjenične i pravne osnove moguća i dopuštena zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tome postupku, a što znači da zastara počinje teći tek od datuma pravomoćnosti odluke suda u kojoj je utvrđena ništetnost odluke.

17. Zbog ovih razloga Općinski sud u Požegi je dopustio preinaku tužbe u smislu odredbe čl. 190. i 191. ZPP-a, a prilikom dopuštene preinake sud se vodio činjenicom da preinaka tužbe nije rezultat zloupotrebe procesnih ovlaštenja, a preinaka može doprinijeti konačnom rješenju spora između stranaka, a pri tom je i za primijetiti da je tražbina tužitelja Dragutina Tauša nastala iz istog odnosa tj. utemeljena je na neizmijenjenoj činjeničnoj osnovi.

18. Prvostupanjskom presudom Općinskog suda u Požegi poslovni broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026. utvrđena je ništetnom odredba točaka 2., 7. i 8. Ugovora o kreditu broj 2402006-1031262160/51400607-5103686881 od 26. rujna 2007., sklopljenog između tužitelja Dragutina Tauša i tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., u dijelu u kojem je kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva u skladu s Odlukom o kamatnim stopama tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora te u dijelu u kojem je iznos kredita iskazan kao kunska protuvrijednost CHF 147.600,00 po srednjem tečaju tečajne liste tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan puštanja kredita u tečaj, a način otplate kredita mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti CHF po srednjem tečaju tečajne liste tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. na dan odobrenja žiro-računa tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. (točka I. izreke), nalaženo je tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. da tužitelju Dragutinu Taušu isplati iznos od 11.265,76 eura zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom koja teče na pojedinačne iznose, kako je to pobliže navedeno u izreci presude (točka II. izreke), naloženo je tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d.

naknaditi tužitelju troškove postupka u iznosu od 2.601,48 eura sa zateznim kamata (točka III. Izreke), odbijen je tužbeni zahtjev za iznos od 1.371,69 eura (točka IV. izreke), te je odbijen i tuženikov prigovor prijebaja (točka V. izreke). Ujedno, rješenjem Općinskog suda u Požegi poslovni broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026. je odbijen prigovor mjesne nenadležnosti suda (točka I. izreke rješenja), te je dopuštena preinaka tužbe (točka II. izreke rješenja).

19. Protiv dijela presude Općinskog suda u Požegi poslovni broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026. pod točkom I., II., III. i V. izreke i rješenja Općinskog suda u Požegi poslovni broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026. pod točkom I. kojim je odbijen prigovor tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. o mjesnoj nenadležnosti, žalbu je podnio tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d., pobijajući ih zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da drugostupanjski sud preinači prvostupanjsku presudu u skladu sa žalbenim navodima i dosudi tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. parnični trošak, podredno, da istu ukine i predmet vrati na ponovno raspravljanje, uz zahtjev za naknadu parničnog troška žalbenog postupka.

20. Rješenjem Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj GŽ-221/2026-2 od 7. travnja 2026. odlučeno je: "I. Uvažava se djelomično žalba tuženice, te se ukida presuda Općinskog suda u Požegi broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026., u pobijanom dijelu pod točkom I., II., III. i V. izreke, te se u tom dijelu predmet vraća mjesno nadležnom Općinskom sudu u Rijeci na ponovno odlučivanje. II. O troškovima postupka nastalim povodom žalbe odlučit će se u konačnoj odluci. III. Odbacuje se djelomično žalba tuženice kao nedopuštena u pobijanom dijelu pod točkom I. izreke rješenja Općinskog suda u Požegi broj P-151/2019-46 od 23. siječnja 2026. kojim je odbijen prigovor mjesne nenadležnosti." U obrazloženju rješenja Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj GŽ-221/2026-2 od 7. travnja 2026. se između ostalog navodi: "...4. Žalba tuženice djelomično je osnovana, a djelomično nedopuštena. 5. Prvostupanjski je sud donio presudu, jer je ocijenio neosnovanim prigovor tuženice o mjesnoj nenadležnosti (istaknut u odgovoru na tužbu) zaključujući da je prorogacijska klauzula sadržana u Ugovoru nepoštena te da je u smislu odredbe čl. 59. ZPP za suđenje u sporovima protiv pravne osobe koja ima poslovnu jedinicu izvan svoga sjedišta i ako spor nastane u povodu djelatnosti te jedinice, pored suda opće mjesne nadležnosti nadležan i sud na čijem se području ta poslovna jedinica nalazi, te da je u konkretnom slučaju mjesno nadležan taj sud jer da tužitelj ima prebivalište na području prvostupanjskog suda. 6. U ovom postupku – u kojem je u očitovanju na odgovor na tužbu tuženice, tužitelj naveo da se radi o nepoštenoj ugovornoj odredbi o mjesnoj nadležnosti suda u sjedištu banke, treba imati u vidu da kada postupak pokreće potrošač kao tužitelj glede pitanja poštenosti prorogacijske klauzule – na što se u obrazloženju odluke poziva prvostupanjski sud, a kojom se za sve sporove ugovara nadležnost suda sjedišta trgovca – da se radi o ugovornoj odredbi koja glede ocjene nepoštenosti podliježe primjeni mjerodavnog Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine" broj 96/03, dalje: ZZP/03) i Direktive 93/13, te je sukladno praksi suda Europske unije (presuda Oceano Grupo Editorial SA i Salvat Ediciones SA v Rocio Murciano Quintero i drugi – spojeni predmeti C-240/98 do C-244/98) obveza nacionalnih sudova da i ex offio ispituju nepoštenost spornih odredbi bez obzira radi li se o materijalnim ili postupkovnim odredbama. 7. U odnosu na pitanje mjesne nadležnosti suda u takvom sporu, treba

reći da kada bi se radilo o ništetoj odredbi koja je dovela do znatne neravnoteže između stranaka spora, da je ugovorna odredba kojom se u slučaju spora ugovara nadležnost suda sjedišta tuženika, istovjetna odredbi iz članka 48. stavak 1. ZPP koja bi se na nadležnost u takvom sporu primjenjivala i da to stranke nisu posebno ugovorile, pa je za zaključiti da je u slučaju kada je u ugovor bez pregovaranja unesena odredba o mjesnoj nadležnosti suda sjedišta trgovca, a tužbu podnosi potrošač – prorogacijska klauzula odraz zakonske odredbe iz članka 48. stavak 1. ZPP. 8. Ako je među strankama dakle ugovoreno upravo ono što bi se na pitanje nadležnosti primjenjivalo i na temelju odredbi članka 48. stavak 1. ZPP, onda bi i kod ocjene nepoštene odredbe o mjesnoj nadležnosti, dakle, kada se ista ne bi primijenila, sukladno odredbi članka 48. stavak 1. ZPP, nadležan bio isti sud čija je nadležnost prorogirana sporazumom stranaka, jer niti jedna postupovna odredba ZPP o nadležnosti ne ovlašćuje stranke niti sud da, bez sporazuma u tom smislu, za tužbe koje potrošač podnosi protiv trgovca (pravne osobe) uspostave nadležnost suda prebivališta/boravišta potrošača kao tužitelja, a to ne određuju ni odredbe Zakona o zaštiti potrošača. 9. Odredbom članka 70. stavak 1. ZPP propisano je da se, ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda, stranke mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan, uz uvjet da je taj sud stvarno nadležan. 10. Odredbom članka 46. ZPP propisano je da ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost kojeg drugog suda, za suđenje je nadležan sud koji je općemjesno nadležan. 11. Odredbom članka 48. stavak 1. ZPP propisano je da je za suđenje protiv pravnih osoba općemjesno nadležan sud na čijem području tuženik ima registrirano sjedište, a tuženikovo sjedište je u Rijeci. 12. Po shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, sve i da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da bi prorogacijska klauzula bila ništeta, tada se ima uzeti da ista ne postoji, a u takvom slučaju se imaju primijeniti odredbe o nadležnosti propisane ZPP, prema kojima bi u konkretnom slučaju bio izberivo nadležan: a) prema odredbi članka 46. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ZPP – Općinski sud u Rijeci kao sud opće mjesne nadležnosti za tuženika koji u Rijeci ima registrirano sjedište, ili pak b) Općinski sud u Požegi sukladno odredbi članka 59. ZPP po kojoj je za suđenje u sporovima protiv pravne osobe koja ima poslovnu jedinicu izvan svog sjedišta, ako nastane u povodu djelatnosti te poslovne jedinice, pored suda opće mjesne nadležnosti nadležan i sud na čijem se području ta poslovna jedinica nalazi – ali samo ukoliko je poslovnica upisana u sudski registar kao podružnica tužene (kako to proizlazi iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske Gr1-516/07, Gr1-293/21 i dr.). 13. Nakon zaprimanja tužbe, sud ocjenjivanje nadležnosti vrši na temelju navoda u tužbi i na temelju činjenica koje su sudu poznate, sukladno odredbi članka 15. stavak 2. ZPP, a tužitelj u tužbi, a niti tijekom dosadašnjeg postupka, nije naveo da je ugovor sklopljen u registriranoj poslovnici tuženika, te da poslovnica, odnosno podružnica tuženika u Požegi u kojoj navodi da je predmetni Ugovor sklopljen, postoji kao registrirana u sudskom registru u trenutku podnošenja tužbe, a niti je u tom pravcu predložio izvođenje odgovarajućih dokaza, dok iz dostupnih podataka e-spisa, kao i iz povijesnog i aktivnog izvadaka iz sudskog registra (koji je javno dostupan na Web stranici <https://sudreg.pravosudje.hr>.) proizlazi da tuženik, u vrijeme podnošenja tužbe, kao ni sada, u sudskom registru nije imao upisanu poslovnu jedinicu, odnosno podružnicu izvan svog sjedišta. 14. Slijedom navedenog, žalba tuženice je djelomično osnovana, te posljedično tome, na temelju članka 369. stavak 1. ZPP valjalo je ukinuti prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu pod točkama I., II., III. i V., te predmet u tom dijelu vratiti mjesno nadležnom sudu – Općinskom sudu u Rijeci, na ponovno odlučivanje (točka I. izreke). 15. Odluka o

parničnom trošku žalbenog postupka temelji se na odredbi članka 166. stavak 3. ZPP (točka II. izreke). 16. Žalba tuženice u dijelu u kojem je podnesena protiv prvostupanjskog rješenja kojim je odbijen prigovor mjesne nadležnosti suda – je nedopuštena, jer se rješenje suda kojim je odbijen prigovor mjesne nenadležnosti sukladno odredbi članka 301. stavak 2. ZPP, a koje je doneseno zajedno sa odlukom o glavnoj stvari, ne može pobijati posebnom žalbom, već u žalbi protiv odluke o glavnoj stvari (točka III. izreke)." Nakon toga ovaj parnični spis je upućen kao stvarno i mjesno nadležnom Općinskom sudu u Rijeci te je dobio novi poslovni broj P-829/2026.

21. Na ročištu dana 11. lipnja 2026. u smislu čl. 7. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, 114/2022, 155/2023 i 146/2025 u daljnjem tekstu: ZPP) sud je upozorio stranke da su same stranke dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice budući sukladno čl. 352. st. 1. ZPP-a u žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi, osim ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti. Budući na ročištu 11. lipnja 2026. stranke nisu imale drugih dokaznih prijedloga to je ovaj sud na tom ročištu i zaključio glavnu raspravu u ovoj parnici. Naime sud više nije ovlašten provoditi bilo kakve dokaze po službenoj dužnosti (osim iznimno u slučajevima taksativno propisanim ZPP-om) već može sukladno čl. 220. st. 2. ZPP-a odlučiti samo o tome koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica. U svojoj završnoj riječi zamjenica punomoćnika tužitelja Dragutina Tauša je predložila usvajanje tužbenog zahtjeva u cijelosti dok je punomoćnik tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. predložilo odbijanje tužbenog zahtjeva tužitelja Dragutina Tauša u cijelosti kao neosnovanog.

22. Na temelju tako provedenog postupka ocjenom svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, sukladno članku 8. ZPP-a po prosudbi ovoga suda tužbeni zahtjev tužitelja Dragutina Tauša je djelomično osnovan.

23. Između stranaka nije sporno da je zaključen Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. te kasnije Aneks broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. kao i Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. Između stranaka su sporna pravna pitanja tj. da li su ništetne odredbe Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. prema kojima tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. može jednostrano vršiti promjenu ugovorene kamatne stope, kao i način obračuna i naplate u skladu sa svojim jednostranim odlukama te je također ugovorena valutna klauzula CHF. Iako je zaključen Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. prema tvrdnjama tužitelja Dragutina Tauša on takvom konverzijom nije u potpunosti obeštećen pa se potražuju preplate s osnova ništetne odredbe o promijeni

kamatne stope koje je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. jednostrano mijenjao, zatim ništetne valutne klauzule CHF i zbog nedovoljno umanjene glavnice u konverziji tj. radi se o stjecanju bez pravne osnove. Tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d.. osporava da je on bilo što stekao bez pravne osnove.

24. Odredba čl. 3. st. 1. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 96/2003 te u daljnjem tekstu ZZP) je određivala da potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. Iz sadržaja Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. kao i kasnijih Aneksa broj 1. od 31. ožujka 2011. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. i Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. te i iskaza tužitelja Dragutina Tauša, čiji je iskaz ovaj sud prihvatio kao istinit, proizlazi da se radi o potrošačkom ugovoru. Teret dokaza o protivnom je na tuženiku Erste&Steiermärkische bank d.d. koji ničim ne dokazuju svoju tvrdnju da se ne bi radilo o potrošačkom ugovoru.

25. Takozvani predmet "franak" pokrenut je tužbom radi zaštite kolektivnih interesa potrošača od strane tužitelja Potrošač-Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača ("Udruga Potrošač") protiv osam najvećih hrvatskih banaka, na temelju odredbi članaka 502.a do 502.h ZPP-a. Tužitelj "Udruga Potrošač" je u tome postupku tražio zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu odredbi Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 41/14. i 110/15.) i to u dva pravca, tražeći utvrđenje ništetnim odredbe ugovora glede: 1) valutne klauzule u švicarskim francima smatrajući da su odredbe iz ugovora o kreditu koje su tužene banke sklapale s potrošačima u utuženim razdobljima, a kojim odredbama je bio ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica, te 2) redovne kamatne stope koja je tijekom trajanja ugovornih obveza promjenljiva u skladu s jednostranim odlukama tuženika, o kojima se nije pojedinačno pregovaralo. Tijekom postupka donesena je jedna prvostupanjska odluka, dvije drugostupanjske i tri revizijske odluke. Uz navedeno, na postupak su utjecale i dvije odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske. Radi se o slijedećim odlukama: 1) presuda i rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 04. srpnja 2013., 2) presuda i rješenje Visokog trgovačkog sud Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013-4 od 13. lipnja 2014., 3) presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/2014-2 od 09. travnja 2015., 4) odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: U-III-2521/2015, U-III-2536/2015, U-III-2547/2015, U-III-2565/2015, U-III-2603/2015, U-III-2604/2015 i U-III-2605/2015 od 13. prosinca 2016., 5) rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-575/2016-5 od 03. listopada 2017., 6) presuda Visokog trgovačkog sud Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018., 7) presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-2221/2018 od 03. rujna 2019. i 8) odluka i rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-4150/2019, U-III-4388/2019, U-III-4389/2019, U-III-4390/2019, U-III-4396/2019, U-III-4516/2019 i U-III-4532/2019 od 3. veljače 2021.

26. Ovaj sud konstatira da je u presudama Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. i Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/14 od 9. travnja 2015. pravomoćno utvrđeno da je kamatne stope tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. mijenjao bez ugovorenih parametara jednostranom odlukom banke, samim obavještanjem o promjeni, dakle o kojoj promjeni se nije pojedinačno pregovaralo, čime je došlo do povrede kolektivnih interesa i prava potrošača, korisnika kredita, a što je imalo za posljedicu nepoštenost, odnosno ništetnost navedene ugovorne odredbe.

27. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je donio novu presudu broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018., a kojom je odbio žalbu tuženih banaka te potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. U bitnome, utvrđeno je da su sve tužene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditima koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu. Pored toga, utvrđeno je i da je osmotužena Sberbanka d.d. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača time što je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom osmotužene. Drugim riječima, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je novom odlukom pravomoćno utvrdio da su svih osam tuženih banaka koristile nepoštene i ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenljivoj kamatnoj stopi, kako je bilo utvrđeno i prvostupanjskom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu. Ovo je bitno zbog toga što sada potrošači u individualnim restitucijskim parnicama imaju mogućnost potraživati preplaćeno s dvije osnove. Promjenom kamatne stope koja je s vremenom povišena sasvim razumljivo došlo je do povećanja mjesečnih anuiteta koje su potrošači bili dužni plaćati u odnosu na anuitete koji su bili ugovoreni prilikom sklapanja ugovora o kreditu. Što se tiče valutne klauzule, treba razjasniti da je zbog promjene tečaja švicarskog franka i to njegove aprecijacije (porasta vrijednosti novca) također došlo do povećanja mjesečnih iznosa anuiteta jer je plaćanje bilo vezano za valutu CHF čija je vrijednost u kritičnom razdoblju dramatično porasla, a time i protuvrijednost anuiteta u kunama. Iz podataka Ministarstva financija proizlazi da su potrošačima kredita u CHF nakon redovite otplate kreditnih zaduženja, nakon deset godina, mjesečne otplatne rate porasle oko 60% do 80%, dok je glavnica porasla oko 30% do 40% što je potrošače kredita u CHF dovelo u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na kreditne institucije. Svrha (temeljna funkcija) valutne klauzule je zaštita stvarne vrijednosti novčane tražbine, odnosno održavanje one vrijednosti kakva je postojala u trenutku zasnivanja ugovornog odnosa, kao i osiguranje ravnopravnosti stranaka, jednake vrijednosti činidbi odnosno održavanje ugovorne ravnoteže. Drugim riječima, cilj je zaštitni, a ne profitni, pa valutna klauzula ne bi smjela postati instrumentom obogaćenja vjerovnika i osiromašenja dužnika, odnosno sredstvom remećenja ugovorne ravnoteže i ravnopravnosti stranaka u mjeri koja dovodi do izrazite inferiornosti dužnika. Imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja - aprecijaciju švicarskog franka Ustavni sud utvrdio je da je zaštitna klauzula očito "iskliznula" iz svojih funkcionalnih limita koji proizlazi iz pravne naravi i dosega tog instituta. U slučaju

kredita u CHF, kreditne institucije su zbog aprecijacije švicarskog franka, s jedne strane, i regulatornog propusta, s druge strane, primanjem ispunjenja isplata obroka kredita u CHF ishodile veći broj novčanih jedinica stabilne domaće valute iste kupovne moći kao i u vrijeme ugovaranja, čime su nedvojbeno ostvarile značajnu korist uslijed očitog narušavanja načela jednake vrijednosti ugovornih činidbi i ravnopravnosti stranaka. Štoviše, kako to proizlazi iz očitovanja Ministarstva financija, a što kreditne institucije i Hrvatska narodna banka svojim navodima nisu dovele u pitanje, kreditne institucije nisu se izložile valutnom (tečajnom) riziku u švicarskim francima, budući da su sredstva za kreditne plasmane domaćim potrošačima pribavljale iz vlastitih kunskih i EURO depozita ili zaduživanja u EURima. Iz očitovanja Ministarstva financija razvidno je da su potrošači od 2005. do 2008. godine sklapali ugovore o kreditima u CHF u kojima su, s jedne strane, bile ugrađene odredbe o valutnoj klauzuli na temelju koje se glavnica vezala uz švicarski franak i činile su je ovisnom o odnosu švicarskog franka i kune i, s druge strane, odredbe o promjenljivoj kamatnoj stopi koja je također ovisila o visini glavnice, budući da se određuje u postotku od visine glavnice, a koji postotak je određivala kreditna institucija svojom jednostranom odlukom, bez posebno određenih parametara. Naime u prethodno navedenim postupcima je u bitnom utvrđeno: a) Hrvatska narodna banka štiti tečaj kune u odnosu na EURO, dok to isto ne radi u odnosu na CHF, 2) CHF nije stabilna valuta već je to valuta u koju bježi kapital u vrijeme gospodarskih kriza (tvz. „valuta utočišta“), 3) CHF u monetarnom sustavu Republike Hrvatske postoji u beznačajnim veličinama u odnosu na CHF kredite, 4) pokrivenost za CHF kredite nije u bilanci banaka, nego u vanbilanci. To znači da CHF-a kao stvarnog novca u bitnim količinama nema. Naime, CHF se pokrivao derivatnim izvedenicama, a ne depozitima građana ili stranim kreditima i 5) Međunarodni monetarni fond je upozoravao počevši od 2000. godine višekratno na mogući rast tečaja CHF u odnosu na EURO, a to znači i na rast u odnosu na kunu. Kasnije se to uistinu i dogodilo, i to čak značajno više nego je prognozirano. Utvrđeno je da sve prethodno navedene činjenice banke su znale, kao što su znale i za činjenicu da je CHF u odnosu na DM i EUR između 1973. i 2003. narastao gotovo 170% - što je neoboriva činjenica da je CHF nestabilna valuta, za razliku od kune koja u odnosu na EUR fluktuirala već 23 godine u granicama plus-minus 5%. Sve navedeno jest dokaz da je CHF valutna klauzula ugovorena na nepošten način. Navedeno su opisano banke su morale objasniti svojim budućim klijentima prije ugovaranja kredita, međutim, one to nisu učinile, pa stoga takve ugovorne odredbe na kraju i proglašene nepoštenima i ništetnima. Zaključno, Vrhovni sud Republike Hrvatske je po podnesenim revizijama donio odluku broj Rev 2221/2018-11 dana 3. rujna 2019. kojom je u bitnome odbio revizije i na taj način potvrdio utvrđenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske o tome da su banke koristile nepoštene i ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenljivoj kamatnoj stopi. Po prosudbi ovoga suda evidentno je da tužitelj Dragutin Tauš nije mogao pravilno i u potpunosti shvatiti visoku rizičnost Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. budući mu je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. uskratio relevantne informacije koje je on znao. Naime, očito je da izrazito visoka rizičnost tih ugovora o kreditu je bila samo za tužitelja Dragutina Tauša iako prividno su ugovorne odredbe stipulirane kao da se radi o nekim objektivnim kriterijima na koje niti jedna od stranka toga ugovornog odnose ne može utjecati.

28. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 2011. godine („Narodne novine“ br. 57/11.), kojima je propisana mogućnost podnošenja kolektivne tužbe, dodan, među ostalim, i članak 502.c. Ova odredba je regulirala da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ZPP-a (kolektivna tužba) da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. S obzirom na to da je u praksi sudova bilo prijedora u vezi tumačenja odnosi li se ova odredba samo na parnične postupke koji su pokrenuti tužbom radi naknade štete (s obzirom na takvu dikciju samog članka) ili je moguća primjena i u parničnim postupcima pokrenutim radi isplate po drugim osnovama (primjerice, stjecanja bez osnove) zakonodavac je posljednjim izmjenama i dopunama ZPP-a („Narodne novine“ br. 70/19.) intervenirao u sadržaj članka 502.c na način da je sada izričito navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. Pojedini potrošači, a kada sud utvrdi postojanje određene povrede propisa o zaštiti potrošača, u postupku individualne pravne zaštite, radi naknade štete, izmjene ugovora ili slično, mogu se pozivati na sadržaj odluke iz postupka zaštite kolektivnih interesa i prava. Na taj način proširene su subjektivne granice pravomoćnosti jer osuđujuća presuda iz postupka zaštite kolektivnih interesa u postupcima individualne pravne zaštite koju pokrene potrošač obvezuje ostale sudove, pa je tako i obvezivala i ovaj sud.

29. U odnosu na informiranost tužitelja Dragutina Tauša i provođenje personalnih dokaza odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske od 30. lipnja 2022. godine u predmetima broj U-III4372/2021 i U-III-5458/2021 utvrđeno je da ako se odluka o nepoštenosti (ništetnosti) odredaba potrošačkog ugovora u pojedinačnom potrošačkom sporu temelji na presumpciji da odrođenom potrošaču u predugovornoj fazi sklapanja konkretnog ugovora nisu dane odgovarajuće obavijesti o odredbama tog ugovora, a ta okolnost nije bila predmetom utvrđivanja i dokazivanja u kolektivnom sporu, onda su u pojedinim potrošačkim sporovima banke ovlaštene tvrditi i dokazivati da su u postupku sklapanja pojedinačnog ugovora o kreditu (unatoč tome što ih nisu utvrdile konkretnim formuliranim ili standardnim ugovorom) ipak na drugi način dale odgovarajuće obavijesti potrošaču o naravi, rizicima i posljedicama osporenih ugovornih odredaba na određivanje njegove novčane obveze i da je potrošač, unatoč punoj obaviještenosti, svejedno pristao na sklapanje takovog ugovora. (točka 22. odluka). Na navedeni način je promijenjen raniji pravni stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji je u svojoj presudi poslovni broj Rev-3142/18 od 19. ožujka 2019. je ustvrdio da kod utvrđivanja prava potrošača koji potpadaju pod kolektivnu presudu u slučaju franak se ne moraju izvoditi dokazi radi utvrđenja ništetnost ugovorene valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, nego je kolektivna presuda direktno primjenjiva na pojedinačni privatni sudski postupak kao i samog Ustavnog suda Republike Hrvatske u njegovoj odluci poslovni broj U-III-2233/19 od 10. lipnja 2020. Međutim, u ovoj parnici tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. na kojem je teret dokaza, ničim nije dokazao da je tužitelj Dragutin Tauš bio u potpunosti informiran u pogledu pravnih posljedica kod zaključenja Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 /

51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. u svezi odredbi o valutnoj klauzuli CHF i mogućnosti promijene kamatne stope jednostranom odlukom samoga tuženika Erste & Steiermärkische bank d.d.

30. Nije sporno da od 01.01.2013. kamatnu stopa je mijenjana u skladu s promjenom javno dostupnog parametra (u konkretnom slučaju: šestomjesečnog LIBOR za CHF), a čija je promjena neovisna o volji ugovornih strana i fiksnog dijela kamatne stope. Međutim, ništeto je da tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. jednostrano mijenja kamatnu stopu bez suglasnosti druge ugovorne strane pa makar to bilo i na temelju objektivnih kriterija koji prethodno nisu ugovoreni ili na koje je makar druga ugovorna strana nije naknadno pristala. Uzgred se napominje da prije 1.1.2013. tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. je radi opravdanja svoga "objektivnog" jednostranog povišenja kamatne stope navodio više različitih nepovezanih kriterija koji u suštini ne uspostavljaju bilo kakav objektivni kriterij. Također valja primijetiti da smisao valutne klauzule nije bogaćenje na jednoj, a osiromašenje na drugoj ugovornoj strani te po prosudbi ovoga suda nepoštene su ugovorne odredbe da posljedice aleatornosti (tj. nepredviđenog „divljanja“ tečaja) moraju snositi samo potrošači, a ne i banke kao visoko specijalizirane novčarske ustanove imaju nemjerljivo više znanja i iskustva od prosječnog potrošača i koje su te ugovorne odredbe nametnuli potrošačima. Naime, sud je utvrdio kako činjenica što obveza potrošača istovremeno ovisi o dva promjenjiva bitna elementa čini tu obvezu posebno rizičnom jer u vrijeme zaključenja ugovora potrošač ne zna koji iznos glavnice kredita izražene u kunama će biti u obvezi tijekom dugoročne otplate vratiti banci uslijed valutne klauzule, a ne zna ni koju će cijenu (redovnu kamatu) za to platiti. Zato već sama činjenica da u opisanoj situaciji drugi promjenjivi element o kojem ovisi visina obveze potrošača, kamatu, određuje banka jednostrano, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i to protivno načelu savjesnosti i poštenja. Ta neravnoteža u pravima i obvezama nedvojbeno je na štetu potrošača i znatna je jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg dužnik kao potrošač ima obvezu vratiti banci, i cijena, dakle neizvjesni su bitni elementi ugovora koji su u pravilu dugoročni, s tim da cijenu, koja ovisi i o visini glavnice jer se određuje u postotku od tog iznosa i o visini kamatne stope, određuje banka, koja je vjerovnik. Naime, kako je to već utvrđeno u prethodno navedenom tzv. predmetu "franak" pokrenut je tužbom radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u odredbama općih uvjeta banaka o promjenljivoj kamatnoj stopi one nisu razradile bilo kakav objektivni kriterij već isti u suštini predstavljaju bankama rezervnu varijantu za sve moguće i nepredvidive situacije u dugom razdoblju otplate, putem kojih se banke nastoje zaštititi od takvih gubitaka i rizika. Naime, sve dok na Dan državnosti 1994. godine nije uvedena hrvatska kuna (HRK) kao službena valuta Republike Hrvatske, a koja je od početka uvođenja do danas ostvarila iznimnu stabilnost te se ne može govoriti o bilo kakvim značajnijim oscilacijama tečaja, kojih je bilo i kreću se u malim oscilacijama. Stoga se opravdano postavlja pitanje da li je stoga uopće opravdano kod ugovora s valutnom klauzulom vezanom uz švicarski franak kao kriterij prema kojemu tužene banke obrazlažu promjene kamatnih stopa, navoditi LIBOR za CHF, ako je iz navedenog nesporno da im za realizaciju spornih kredita nije bio potreban nijedan švicarski franak (ako je neka od banaka i kupovala švicarske franke i poslije ih konvertirala u kune to je bio njezin slobodan izbor, no nikako jedini ili obvezujući izvor financiranja), a što je važno s obzirom da pitanje promjenljive kamatne stope i kriterija za promjenu tih stopa, a upravo je upućivanje na LIBOR jedan od bitnih

razloga koje tužene banke navode kao opravdanje za povišenje kamatnih stopa u razdoblju prije znatnije aprecijacije švicarskog franka.

31. Članak 26. st. 3. ZOO-a bio bi primjenjiv tek u slučaju da je kamatna stopa neodređena. Naime, navedeni članak propisuje da ako su kamate ugovorene, ali nije određena njihova stopa, između osoba od kojih barem jedna nije trgovac, vrijedi kamatna stopa u visini četvrtine stope zakonskih zateznih kamata, a između trgovaca polovina stope zakonskih zateznih kamata određene sukladno stavku 1. tog članka. U tom pravcu, u revizijskoj odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev 2221/2018-11 od 3. rujna 2019. između ostaloga obrazloženo je: „....Kako su ugovorne kamate po svojoj pravnoj naravi naknada koju se korisnik kredita obvezuje platiti banci za korištenje iznosa novčanih sredstava odobrenih mu na određeno vremensko razdoblje od strane banke uz obvezu vraćanja iskorištenog iznosa novca, u vrijeme i na način kako je to ugovoreno ugovorom o kreditu, onda se nameće zaključak da takva ugovorna odredba mora biti određena odnosno određiva u smislu čl. 46. st. 2. i čl. 50. ZZO/91, odnosno čl. 269. st. 2. i čl. 272. ZOO/05, a što u ovom slučaju nije ostvareno, jer iz tako formuliranih ugovornih odredbi potrošač nije mogao u vrijeme pregovaranja te sklapanja ugovora o kreditu imati sve relevantne informacije o tome u kojem pravcu odnosno kako će u budućnosti biti njegova ugovorna obveza glede plaćanja ugovornih kamata, a čija sudbina je bila izvan mogućnosti njegovog utjecaja, odnosno pretežitim dijelom ovisila o volji i namjeri osmotužene banke, a koja kao specijalizirana novčarska ustanova je bila dužna omogućiti potrošačima potpunu i razumljivu informaciju o toj ugovornoj odredbi, a kako bi mogli stvoriti pravilnu sliku o svojim budućim obvezama koje prema banci imaju sklapanjem ugovora o kreditu....“ Potom valja naglasiti da Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj presudi i rješenju poslovni broj Rev-1172/2018-2 od 19. ožujka 2019. dao odgovor na pitanje kako se mogu nadomjestiti odredbe ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su utvrđene ništetnim te se u obrazloženju između ostaloga navodi: „....Načelno promatrano izvor obveze može biti volja stranaka, zakon i odluka suda ili koje druge vlasti, pa se i ništetna odredba nekog ugovora također može nadomjesti voljom stranaka (što je uobičajeni način izmjene i dopune ugovora), odlukom suda te izravnom primjenom prisilnog propisa koji na jasan način dopunjava ili mijenja odredbe ugovora. Ovaj sud je utvrdio da u odnosu na predmetni ugovor nije uspostavljen zakonit mehanizam promjene kamatne stope po nekoj od navedenih osnova kojim bi se dopunom ugovora nadomjestile ništetne odredbe ugovora, i na temelju kojega bi Banka bila ovlaštena u razdoblju nakon sklapanja ugovora pa do dana 1. siječnja 2014., obračunati i naplatiti redovnu kamatu po stopi višoj od 4,90%.....Zbog iznijetih razloga, a imajući na umu pravne posljedice ništetnosti dijela odredbe o parametrima promjenjivosti kamatne stope, na dan stupanja na snagu ZID ZoPK/12 predmetni ugovor je vrijedio s kamatnom stopom od 4,90%, s mogućnošću da stranke i dalje pregovaraju radi uspostave zakonitog mehanizma promjene kamatne stope, jer nije dovedena u pitanje prava volja stranaka da se na predmetni ugovor primjenjuje promjenjiva kamatna stopa.“

32. Nadalje valja naglasiti da je točno da prema čl. 107. st. 2. tada važećeg Zakona o obveznim odnosima (Službeni list SFRJ br. 29/1978, 39/1985, 46/1985, 57/1989, Narodne novine br. 53/1991, 73/1991, 3/1994, 111/1993, 107/1995, 7/1996, 91/1996, 112/1999 i 88/2001 te u daljnjem tekstu skraćeno: ZOO) je bilo propisano ako je zabrana bila manjeg značenja, a ugovor je izvršen, ništavost se ne može isticati odnosno sukladno čl. 326. st. 2. novoga Zakona o obveznim odnosima (Narodne

novine br. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015, 29/2018, 126/2021, 114/2022, 156/2022, 145/2023, 155/2023 te u daljnje tekstu skraćeno: NZOO) ako je uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značenja, a ugovor u cijelosti ispunjen, ništetnost se ne može isticati. Po prosudbi ovoga suda nametanje korisniku kredita ništetne odredbe o valutnoj klauzuli CHF i mogućnosti promijene kamatne stope jednostranom odlukom samoga tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. uzrokuje znatnu neravnotežu u pravu i obvezi tužitelja Dragutina Tauša kao korisnika kredita u odnosu na tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. i ne može se reći da je uzrok ništetnosti bila zabrana manjeg značaja, koja bi isključila pravo tužitelja Dragutina Tauša na isticanje ništetnosti i povrat onoga što je temeljem tako ništetnih odredba naplaćeno.

33. Nije sporno da je Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. solemniziran od strane javnog bilježnika. Međutim, po prosudbi ovoga suda javni bilježnici svakako ne posjeduju stručna znanja iz područja ekonomije vezana za promjenu tečaja CHF, a njihov je zadatak protumačiti strankama pravne posljedice sklopljenog ugovora, a oni nisu dužni ukazati na ekonomske posljedice vezane za promjenu tečaja valute. U obrazloženju presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. između ostaloga se navodi: "...Ni tvrdnje tuženika da ugovorna odredba prema kojoj je odredba kojom se glavnica veže za valutu švicarski franak potrošačima razumljiva jer im je prilikom solemnizacije ugovora o kreditu od strane javnih bilježnika objašnjen smisao i posljedice pravnog posla i javni bilježnici su se uvjerali o njihovoj pravnoj i ozbiljnoj volji, jer inače ne bi ugovore solemnizirali, kao što je već rečeno, nisu osnovane. Pojedinačno objašnjenje ne utječe na percepciju prosječnog potrošača, jer se solemnizacija tiče individualnog ugovora i ne može ugovornu odredbu koja je nerazumljiva prosječnom potrošaču učiniti razumljivom u smislu da se u postupku za zaštitu kolektivnih prava potrošača izbjegne ocjenjivanje njezine razumljivosti i eventualno nepoštenosti, a osim toga, prema odredbi članka 59. stavka 2. Zakona o javnom bilježništvu javni bilježnik privatnu ispravu ispituje u skladu s odredbama članaka 34., 57. i 58. tog Zakona i tek ako za to ne nađe zapreke potvrdit će je (solemnizirati). Odredbom članka 57. ZJB propisano je da pri sastavljanju javnobilježničkog akta javni bilježnik mora, ako je to moguće, ispitati jesu li stranke ovlaštene i sposobne za poduzimanje i sklapanje posla, objasniti strankama smisao i posljedice posla i uvjeriti se o njihovoj pravnoj i ozbiljnoj volji. Ako korisnik kredita izjavi da ugovor kojeg je podnio na solemnizaciju ne razumije, javni bilježnik ugovor neće solemnizirati, no razumijevanje se odnosi na smisao i posljedice posla, a ne na smisao i posljedice pojedinih ugovornih odredaba. Prema odredbi članka 58. ZJB ako stranke hoće da se u javnobilježnički akt unesu nejasne, nerazgovjetne ili dvosmislene izjave, koje bi mogle dati povoda sporovima, ili koje ne bi bile pravno valjane ili bi se mogle pobijati, ili ne bi imale namjeravani učinak, ili bi se opravdano moglo smatrati da im je svrha da se koja od stranaka ošteti, javni će bilježnik upozoriti na to sudionike i dati im odgovarajuće pouke. Ako oni ipak ostanu kod tih izjava, unijet će ih u javnobilježnički akt, ali će u tom aktu posebno napomenuti da je stranke upozorio na posljedice takvih izjava. Međutim, u ovoj odredbi nije riječ o nejasnim ugovornim odredbama, nego o nejasnim izjavama stranaka...."

34. Između stranaka nije sporno da je zaključen Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina

Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 102/2015 te u daljnjem tekstu skraćeno: ZIDZPK/15). Sve ono što je tužitelj Dragutin Tauš kao potrošač platio povrh početno ugovorenog anuiteta odnosno obroka, po prosudbi samoga tužitelja Dragutina Tauša mora mu biti vraćeno zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. Naglašava se da ova konverzija, kakvu je proveo tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. nije omogućila tužitelju Dragutinu Taušu da budu doveden u položaj kao da takvih ništetnih odredaba nije bilo. U ovoj parnici se potražuje preplata po osnovi ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi kao i preplata po osnovi ništetne odredbe o valutnoj klauzuli CHF.

35. Po prosudbi ovoga suda sklapanjem Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. prijašnji Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. prestao je postojati pa tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita na temelju toga ugovora, jer ga više nema, ne može osnovano potraživati bilo što od tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. jer su sva plaćanja obuhvaćena novim Aneksom broj 2 od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. Tim Aneksom broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. su parnične stranke stvorile novu pravnu osnovu, bez značaja obnove, na način da je kredit tužitelja Dragutina Tauša koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR odnosno položaj tužitelja Dragutina Tauša je izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Također valja naglasiti da dana 4. ožujka 2020. godine, u oglednom postupku posl.br. Gos 1/2019 pokrenutom radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, doneseno je rješenje kojim je Vrhovni sud Republike Hrvatske odgovarajući na postavljeno pravno pitanje: "Je li sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15) nepostojeći ili ništetan u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli?" odgovorio: Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Dakle Vrhovni sud Republike Hrvatske tvrdi da taj sporazum, bez obzira je li sklopljen u formi tzv. dodatka – aneksa ili ugovora, predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvorište ima u prisilnom propisu (ZIDZPK/15) ocijenjenom suglasnim s Ustavom Republike Hrvatske. Prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a imajući prije svega na umu da je ZIDZPK/15 poseban zakon u odnosu na opća pravila obveznog prava te da je riječ o izvanrednoj, jednokratnoj i retroaktivnoj mjeri (intervenciji) zakonodavca, ne mogu opća pravila ZOO-a o ništetnosti ili izostajanju pravnih učinaka u dijelu u kojem su u eventualnoj koliziji s režimom ZIDZPK/15, o konverziji, dovesti do ništetnosti ili nepostojanja sporazuma o konverziji, a to sve pod pretpostavkom da je sporazum o konverziji sklopljen sukladno prisilnim propisima ZIDZPK/15. Vrhovni sud Republike Hrvatske navodi i da je ZIDZPK/15 ustanovio posebna pravila temeljem kojih je tuženik bio u

zakonskoj obvezi ponuditi tužitelju sklapanje sporazuma (Aneksa), a tužitelj je taj koji je odlučivao o tome da li želi ili ne želi stvoriti novu pravnu osnovu odnosno tužitelj je imao pravo nastaviti otplatu kredita prema važećim ugovornim uvjetima, pa je stoga sporazum o konverziji valjan i proizvodi pravne učinke od samoga početka tako da je položaj tužitelja izjednačen s položajem svih onih mnogobrojnih korisnika kredita koji su izvorno sklopili ugovore vezane uz EUR, čime je otklonjena neravnoteža u slučaju kredita u CHF, što je bio smisao ZIDZPK/15 kao posebnog zakona ne-sistemskog karaktera. U pogledu pitanja jesu li osnovani pojedini kondemnatorni zahtjevi korisnika kredita (prvenstveno zahtjevi za isplatu) nakon sklopljenog sporazuma o konverziji, Vrhovni sud Republike u drugom dijelu upućuje na već ranije iznesene razloge svoje odluke o postojanju pravnog interesa glede kondemnatornih zahtjeva te navodi: „Dakle, treba reći da se postojanje pravnog interesa, posebice kod kondemnatornih zahtjeva (o kojemu je uz deklaratorni zahtjev bila riječ u predmetu broj Rev-2868/2018), ne može načelno isključiti, a što bi u protivnom trebati dokazivati tuženik. U svakom slučaju ne bi se moglo isključiti postojanje pravnog interesa kod onih razloga eventualne nevaljanosti ugovora koji izvire iz općeg obveznog uređenja, neovisnih o posebnom zakonskom uređenju ZID ZPK (npr. poslovna nesposobnost) ili u slučaju onih konverzija koje nisu provedene suglasno strogim odredbama tog Zakona. Slijedom navedenog sukladno obrazloženjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske načelno korisnici kredita koji su izvršili konverziju kredita iz CHF u EUR imaju pravni interes postavljati kondemnatorne zahtjeve (jer treba poći od toga da podnositelji kondemnatorne tužbe u pravilu ne moraju dokazivati postojanje pravnog interesa), ali ipak samo pod uvjetom da ističu one razloge ili okolnosti eventualne ništetnosti koji se tiču same konverzije, bilo zbog razloga iz općeg obveznog prava bilo zbog toga što konverzija nije eventualno provedena sukladno strogim zakonskim odredbama ZIDZPK/15. Dakle, u svim drugim slučajevima, kao što je to i u ovom pojedinačnom predmetu, korisnici kredita koji su konvertirali svoj kredit po ZIDZPK/15 nemaju pravni interes postavljati kondemnatorne zahtjeve koji bi se odnosili na bilo kakva obeštećenja koja bi mogla proizlaziti iz odnosa između Banke i korisnika kredita, a koji odnos je naknadno uređen sporazumom o konverziji kao novom pravnom osnovom među strankama. Pri tome valja naglasiti da načelno prema ustaljenoj sudskoj praksi ako tužitelj može postaviti kondemnatorni tužbeni zahtjev tada on niti nema pravni interes da postavlja neki deklaratorni tužbeni zahtjev. Dakle, raniji Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. je bez ikakvog pravno značaja obzirom da zaključenjem Aneksa broj 2 od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. stvorena je nova pravna osnova kojom su tužitelj Dragutin Tauš te tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. uredili svoj međusobni odnos. Sukladno takvom pravnom stavu ovoga prvostupanjskog suda bilo bi logično da je ovaj sud odbacio deklaratorni dio tužbenog zahtjeva tužitelja Dragutina Tauša kojim se traži utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli CHF. Međutim, u tom slučaju prema ustaljenoj praksi viših sudova takvo prvostupanjsko rješenje bi se ukinulo uz obrazloženje da je o tome trebalo meritorno odlučiti presudom.

36. Vrhovni sud ističe da je ZID ZPK/15 izvanredna, jednokratna i retroaktivna mjera odnosno intervencija zakonodavca. Svrha koju je zakonodavac ZID ZPK/15 namjeravao ostvariti i dijelom ostvario bila je postaviti trajni temelj za rješenje problema

u CHF, osigurati redovitu otplatu kreditnih zaduženja dužnika, u iznosu i pod uvjetima koji dužnika ne dovode u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na vjerovnika, pri tome se vodeći načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti €. S tim u vezi je posebno važno da je konverzija provedena s retroaktivnim djelovanjem, što znači s djelovanjem od trenutka zaključenja ugovora i ona je potrošača stavila u poziciju u kojoj bi se on nalazio da je zaključio ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u valuti €. Tako Vrhovni sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje meritorne presude poslovni broj: Rev 637/2019-2 od 15. studenoga 2022. između ostaloga navodi: „... 21. Pogrešno je shvaćanje nižestupanijskih sudova da konverzija ne obuhvaća otklanjanje posljedica ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, jer na činjenicu da izvršena konverzija uključuje i plaćanja učinjena po osnovi kamatne stope sasvim jasno i nedvosmisleno upućuje sadržaj odredbe članka 19.c stavka 1. točaka 2., 3. ZID ZPK/15 kao i odredbe članka 19.c stavka 1. točaka 4. i 5. istog Zakona koja uređuje pitanje načina iskorištavanja iznosa koji se odnose na prethodno izvršene uplate po osnovi osnovnog ugovora o kreditu. Naime, u skladu s točkama 1. i 2. stavka 1. članka 19.c ZID ZPK/15, kamate i početno odobrena glavnica kredita koje su plaćene temeljem kredita u CHF pretvaraju se u kamate i glavnicu plaćenu u € u skladu s tečajem koji je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik (banka) na dan uplate primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u €. Naprijed navedene uplate su korištene, u skladu s točkom 4. stavka 1. članka 19.c ZID ZPK/15, za namirenja anuiteta po osnovi konvertiranog kredita u €, uz iznimku uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije. To znači da je povrat preplaćenih iznosa ostvaren putem korištenja izvršenih uplata za otplatu dospjelih anuiteta kredita u €, koji je zamijenio kredit u CHF, na način da je, u ovisnosti o visini preplate, iznos preplate korišten za otplatu budućih obroka kredita u € u slučaju da preplata nije dovoljna za zatvaranje kreditnih obveza prema novom otplatnom planu ili je vraćen potrošaču u slučaju da njezin iznos prelazi ukupan zbroj obroka u valutnoj klauzuli u € prema novom otplatnom planu (točke 4. i 5. stavka 1. članka 19.c ZID ZPK/15). Na taj su način nakon konverzije uplate koje je izvršio tužitelj kao potrošač po osnovi nepoštenih odredbi ugovora o kreditu iskorištene za otplatu njegova kredita u € i to radi nemirenja postojećih i budućih obroka koji su utvrđeni novim otplatnim planom koji je zamijenio prethodni otplatni plan za kredit u CHF. 22. U vezi s pitanjem jesu li, inače prilično stroga i detaljna, pravila o konverziji i načinu njezina izračuna uspostavila narušenu ravnotežu između korisnika kredita kao potrošača i banke kao kreditora zamjenom nepoštenih ugovornih odredaba kredita za CHF novim ugovornim odredbama, od odlučnog je značenja i da je potrošač, u skladu s odredbom članka 19.d ZID ZPK/15, informiran o posljedicama konverzije i da je, u skladu s odredbom članka 19.e ZID ZPK/15, imao mogućnost izbora prihvatanja ili neprihvatanja konverzije. 23. Imajući na umu sve naprijed navedeno, revizijski sud ocjenjuje da je sklapanjem predmetnog Dodatka Ugovoru o kreditu na način propisan odredbom člana 19.c ZID ZPK/15 osiguran povrat stečene koristi kreditora kao banke putem korištenja uplata potrošača za namirenje dospjelih i budućih obroka kredita u € koji je zamijenio kredit u CHF do čega je došlo na temelju informiranog pristanka potrošača kojemu su bile poznate sve posljedice konverzije i na koju je potrošač kao korisnik kredita slobodno pristao. 24. Kada su, dakle, iznosi koje je tužitelj platio više na temelju ništetne ugovorne odredbe iskorišteni u njegovom novom otplatnom planu za namirenje postojećih i budućih obroka koji su utvrđeni novi otplatnim planom koji je zamijenio otplatni plan iz osnovnog ugovora o kreditu, tada ti više plaćeni iznosi nisu

ostali u imovini tuženice, pa nije bilo osnove za prihvaćanje tužbenog zahtjeva u smislu odredbe članka 1111. ZOO na primjenu kojeg propisa upućuje odredba članka 4. stavka 2. ZZP koja predviđa supsidijarnu primjenu ZOO u slučaju kada posebnim propisom nije uređeno neko pitanje u pravnom odnosu između potrošača i trgovca, a ovo pitanje nije uređeno odredbama ZID ZPK/15. Naime, konverzija izvršena prema ZID ZPK/15 je imala za posljedicu prestanak obveze tuženice kao kreditora (trgovca) prema tužitelju kao korisniku kredita (potrošaču) na postupanje prema ništetnoj ugovornoj odredbi o načinu promjene ugovorne kamatne stope iz konvertiranog (izvornog) kredita, jer je ta odredba zamijenjena novom koja nema obilježja nepoštenosti, a time posljedično ni ništetnosti. 25. U tom smislu odgovor na materijalnopravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a postavljeno u reviziji glasi: Tužitelj koji je kao korisnik kredita (potrošač) prihvatio konverziju na temelju ZID ZPK/15 zaključenjem Dodatka Ugovoru o kreditu s tuženicom kao kreditorom (trgovcem), nema pravo na povrat više plaćenih iznosa po osnovi ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovorne (redovne) kamate iz kredita denominiranog u kunama u CHF odnosno kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF zato što izračun konverzije kredita iz članka 19.c ZID ZPK/15 stavka 1. uključuje i te uplate.....“

37. Točna je da bi za tužitelja Dragutina Tauša bilo povoljnije da nije prihvatila ponudu tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d. da sklopi Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. Međutim tužitelj Dragutin Tauš nije bio dužan sklopiti taj Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. te po prosudbi ovoga suda sukladno čl. 19.d ZIDZPK/15 bio je u potpunosti informirani kakve će to pravne i ekonomske posljedice za njega polučiti.

38. U vrijeme stupanja na snagu ZID ZPK/15 (30. rujna 2015.) još nije bila utvrđena ništetnom odredba o valutnoj klauzuli u CHF u ugovorima o kreditu, dapače, u to vrijeme, prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u presudi Revt-249/14-2, odredba o valutnoj klauzuli u CHF nije ništetna. Tek je nakon intervencije Ustavnog suda Republike Hrvatske presudom Visokog trgovačkog suda poslovni broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. potvrđena prvostupanjska presuda kojom je utvrđena ništetnost navedene odredbe, a to shvaćanje je u ponovljenom postupku prihvatio i Vrhovni sud Republike Hrvatske u presudi poslovni broj Rev-2221/2018. Međutim, valja naglasiti da prema općem pravnom načelu „Ignorantia iuris nocet“ (nepoznavanje prava škodi). To se naravno odnosi i na sam Vrhovni sud Republike Hrvatske jer kada bi on bio nepogrešiv u tumačenju prava ne bi bio potreban Ustavni sud Republike Hrvatske i Europski sud za ljudska prava. Naime, potrebno je ponovo naglasiti da rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-3685/2015. i dr. od 4. travnja 2017. nisu prihvaćeni prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama (»Narodne novine« broj 102/15.). U obrazloženju svoga rješenja broj: U-I-3685/2015. i dr. od 4. travnja 2017. Ustavni sud Republike Hrvatske između ostalog navodi: „...U odnosu na bit konverzije sadržane u osporenom zakonu, riječ je o ad hoc izvanrednoj i jednokratnoj mjeri kojom se, na zahtjev potrošača – dužnika iz kredita, aktivira mehanizam konverzije detaljno razrađen zakonskim odredbama te se intervenira u već

nastale – egzistirajuće – ugovorne odnose zahvaćene eskalirajućom dužničkom krizom i drastičnom ugovornom neravnotežom. Navedena zakonska mjera odnosi se na ograničen broj određenih ugovora sklopljenih prije stupanja na snagu zakona – njih ukupno 58.367 (od kojih je 57.808 konvertirano) s jasno i provjerljivo određenim ugovornim stranama. Zbog navedenih razloga prigovor formalne neustavnosti osporenog zakona na izloženoj osnovi nije utemeljen.34.2. U odnosu na izložene prigovore predlagatelja, problematici retroaktivnosti Ustavni sud pristupio je na dvije razine: supstancijalnoj (u odnosu na stvarni i pravni učinak osporene zakonske mjere konverzije na zatečene ugovorne odnose) i formalnopravnoj (s obzirom na zahtjeve koji proizlaze iz članka 90. stavka 5. Ustava kojim je propisano da samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje). U odnosu na prvo navedeni aspekt ovog pitanja, Ustavni sud prije svega primjećuje da u skladu s ranije iznesenim utvrđenjima o njegovom bitnom sadržaju, osporeni zakon kao »novo pravno pravilo« ne zahvaća pravne situacije – konkretno, pravne poslove u vezi s CHF kreditima, koji su u cijelosti dovršeni, odnosno realizirani prije njegova stupanja na snagu. Zakon se, naime, ne odnosi na ugovore konzumirane potpunim namirenjem vjerovnikove tražbine ili njezinom konverzijom u drugu valutu vrijednosti (unit of account) prije stupanja na snagu zakona. Utoliko, sukladno doktrini i sudskoj praksi prava Europske unije koja je ustavnopravno primjenjiva na ovaj slučaj (primjerice, »Temelji prava Europske zajednice« Uvod u ustavno i upravno pravo EZ, II. hrvatsko izdanje/uredio M. Matulović, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2004., str. 149. – 150.), nije riječ o »pravoj (actual)« nego o »prividnoj (apparent)«, odnosno »nepravoj ili kvazi-retroaktivnosti« kod koje se novo pravno pravilo primjenjuje na odnose kreirane pravnim aktima ili poslovima nastalima prije njegova stupanja na snagu, ali nisu dovršeni. Za razliku od prave retroaktivnosti (u smislu gore izloženog konteksta) koja je beziznimno zabranjena, interpretativni pristup Suda EU na bazi teleološkog tumačenja iznimno dopušta kvazi-povratni učinak novog pravnog pravila na zatečene pravne odnose pod bitnim uvjetom da se cilj mjere – zbog čije realizacije je »novo« pravilo i doneseno – ne bi mogao postići na drugi način. Spomenuta iznimka, prema kojoj mjera može djelovati retroaktivno samo ako legitimni cilj nije moguće na drugi način ostvariti, limitirana je primjenom načela razmjernosti koje u ovom kontekstu traži da je takvo povratno djelovanje nove zakonske mjere na slučajeve nastale prije njegova stupanja na snagu neophodno za postizanje željenoga cilja. Dakle, bitna je ocjena nužnosti takvog povratnog djelovanja za ostvarivanje proklamiranog cilja. U konkretnom slučaju, s obzirom na prethodno izložena relevantna utvrđenja (v. točke od 28. do 29. rješenja), Ustavni sud ocjenjuje da su potrebni uvjeti retroaktivnosti u ranije izloženom smislu u potpunosti zadovoljeni. Cilj osporenog zakona u pravno suštinskom smislu bio je osigurati da kreditne institucije kao davatelji CHF kredita podliježu istom sustavu temeljnih načela obveznog prava kao i potrošači CHF kredita (posebice, načelu jednakosti ugovornih činidaba, kao i načelu ravnopravnosti stranaka u ugovornom odnosu) bez da se pritom naruši ekonomska (euro) supstanca kreditnih institucija, a što nedvojbeno ne bi bio slučaj kad osporena zakonska mjera ne bi djelovala povratno na zatečene ugovorne odnose. Bilo je nužno onemogućiti da valutnom klauzulom u švicarskim francima kreditne institucije ishode dominantan ekonomski položaj u odnosu na potrošače uslijed »ekscresnog« djelovanja valutne klauzule s obzirom na nepovoljnu konstelaciju ekonomsko-monetarnih okolnosti koje su rezultirale drastičnom aprecijacijom valute ugovora u sinergijskom učinku s varijabilnom kamatnom stopom promjenjivom na osnovi jednostrane odluke kreditnih institucija. Opisanu nužnost nije bilo moguće postići bez zahvaćanja u konkretne i

egzistentne ugovorne odnose. S obzirom na utvrđenja izložena u točki 29.2. rješenja u vezi sa zakonskom svrhom (ratio legis) valutne klauzule i razumnim te na pravu zasnovanim očekivanjima ugovornih strana, Ustavni sud ocjenjuje da je ispunjen i dodatni uvjet dopuštenog povratnog učinka osporene zakonske mjere – poštovanje legitimnih očekivanja zainteresiranih adresata.....“ Prema čl. 30. st. 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine br. 99/1999, 29/2002) odluke i rješenja Ustavnog suda obvezatni su i dužna ih je poštovati svaka fizička i pravna osoba. Iz navedenih razloga ovaj prvostupanjskom ovaj sud nije u mogućnosti prihvatiti obrazloženja iz ukidnih rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske i to: a) poslovni broj: Rev-1096/2022 od 8. studenog 2022. godine prema kojima potrošači imaju pravo na puno obeštećenje i b) poslovni broj Rev-586/2019 od 21. prosinca 2022. godine prema kojima potrošači nakon konverzije imaju pravo samo na zatezne kamate do dana konverzije. Naravno ukoliko u budućnosti sam Ustavni sud Republike Hrvatske promijeni svoj pravni stav (bilo samoinicijativno ili uslijed upliva Europskog suda za ljudska prava) takvu promjenu će respektirati i ovaj prvostupanjski sud.

39. Uzgred valja konstatirati da ukoliko bi se udovoljilo tužbenim zahtjevima onim potrošačima koji su inicijalno sklopili daleko rizičniji kreditni proizvod, a kasnije ga retroaktivno „pretvorili“ u eurski ugovor sukladno ZIDZPK/15 onda bi oni došli u daleko povoljniji položaj nego oni korisnici kredita koji su zaključili kunske kredite ili kredite vezano za valutnu klauzulu u eurima gdje je kamatna stopa bila znatno viša nego kod kredita vezanih za valutnu klauzulu CHF. Prema pravnom shvaćanju Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Su-IV-47/2020-2 od 30. siječnja 2020. zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavka 1. ZOO-a kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora. Kada bi se isto doslovno shvatilo ispada da nema nikakve opasnosti od prigovora zastare tako da i oni korisnici kredita koji su zaključili kunske kredite ili uz valutnu klauzulu eur i gdje su banke također jednostrano mijenjale kamatnu stopu višu od one početno ugovorene kada god to pozele mogu podignuti tužbu radi svoga obeštećenja zbog preplaćenih iznosa u vidu razlike između inicijalne kamate i one više sve uz zatezne kamate na tako izračunate iznosa od dana preplate svakog pojedinog novčanog iznosa pa do isplate. Naime, zastara u tom slučaju bi im valjda tekla tek od pravomoćnosti sudske odluke kojom bi se utvrdila ništetnost ugovorne odredbe kojim je ugovoreno da banka može jednostrano bez nekih egzaktnih kriterija jednostrano mijenjati kamatnu stopu. Naravno ni tada oni ne bi bili u potpunost obeštećeni jer i ona inicijalna kamata u to vrijeme im je bila viša nego da su zaključili ugovor uz valutnu klauzulu CHF pa bi ih se valjda i u tom dijelu trebalo obeštetiti. Zaključno valja naglasiti da cilj ZIDZPK/15 je bio pomoći korisnicima kredita koji su zaključili ugovor uz valutnu klauzulu CHF i kako bi se u startu preventivno zaustavili predvidivi budući brojni sporovi što se očito nije postiglo nego štoviše i sama neujednačena sudska praksa dodatno generira još i veću količinu budućih sporova. Iz svih navedenih razloga odlučeno je kao u izreci ove presude pod točkom II.

40. Po prosudbi ovoga suda nije ništetan čl. 2. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. u dijelu u kojem je sadržana valutna klauzula po kojoj se odobrava iznos kredita u kunskoj

protuvrijednosti iznosa od 147.600,00 CHF prema srednjem tečaju banke na dan puštanje kredita u tečaj. Naime čl. 2. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. samo je ugovorena visina kredita i utvrđena obveza banke na isplatu iznosa kredita na dan puštanje kredita u tečaj, radi čega takvom odredbom ugovora nema neravnoteže u pravima i obvezama na štetu korisnika kredita. Naime, pri ocjeni da li je sporna odredba ugovora o kreditu ništetna, ključno je da li je došlo do neravnoteže u pravima i obvezama stranaka, te kod ove konkretne sporne odredbe ne može doći do te neravnoteže obzirom da se istom tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. obvezuje isplatiti iznos kredita u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 144.700,00 CHF prema srednjem tečaju banke na dan puštanje kredita u tečaj. Iz navedenog razloga taj dio tužbenog zahtjeva tužitelja Dragutina Tauša je valjalo odbiti kao neosnovan te je odlučeno kao u izreci ove presude pod točkom II.

41. Ovome prvostupanjskom sudu nije prihvatljiv pravni stav izražen u presudi i rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. prema kojem: "Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji.". Kako to primjećuje dr. sc. Jadranko Jugo u svom izdvojenom mišljenju tužitelju se na taj način priznaje samo zatezna kamata, ali ne i preplaćena glavnica umanjena za priznatu preplatu u konverziji. Ovaj prvostupanjski sud se u tom dijelu slaže s mišljenjem dr. sc. Jadranka Juga da se radi o neodrživoj konstrukciji budući po prirodi stvari ne može postojati neka zatezna kamata na nepostojeću glavicu. Uostalom u presudi i rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. se između ostalog navodi: „Sklapanjem Aneksa Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala je obveza tuženice (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 111. st. 1. ZOO)". Dakle, takva tvrdnja i izraženo pravno shvaćanje svodi se na to da nakon sklapanja Sporazuma o konverziji treba uzeti kao da nikada nije postojao Ugovor o kreditu u CHF sa svim svojim pravnim učincima (pa tako i onim negativnim u vidu enormnog povećanja tečaja i stvaranja dužničke krize) u razdoblju od sklapanja osnovnog ugovora pa do sklapanja Aneksa ugovoru o kreditu. S tim dijelom obrazloženja je potpuno suglasan i ovaj prvostupanjski sud budući nema nikakvih pravnih zapreka da stranke svojom voljom ništetni ugovor zamjene drugim valjanim ugovorom. Nitko od stranka ove parnice niti ne tvrdi da Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007.

ne bi bio pravno valjan. Iz obrazloženja presude i rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. očito proizlazi da nakon sklapanja Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. na tužitelja Dragutina Tauša kao korisnika kredita ne utječe uopće činjenica kasnijeg utvrđenja ništetnosti devizne klauzule s čime je suglasan i ovaj prvostupanjski sud. Međutim u tom slučaju kako to ispravno primjećuje dr. sc. Jadranko Jugo u svom izdvojenom mišljenju nije logično priznavati učinke odluke o ništetnosti devizne klauzule, ali samo za zatezne kamate.

42. Po prosudbi ovoga suda jasno je da korisnici kredita i banke, sklapanjem Aneksa nisu željeli izvršiti novaciju ugovornog odnosa ili konvalidaciju ništetnih odredbi (što nije niti moguće), već su, sukladno zakonskim smjernicama i obvezi na strani tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d., uz dobrovoljni pristanak tužitelja Dragutina Tauša kao korisnika kredita obzirom na okolnosti, stvorili novu pravnu osnovu kojom su u potpunosti uredili svoje odnose. Dakle, prvotni osnovni Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. u cijelosti je zamijenjen novim ugovorom (Aneksom broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007.) kojim je utvrđen novi opseg i sadržajno drugačija obveza tužitelja Dragutina Tauša kao primatelja kredita, čime je osnovni ugovor prestao postojati (obveznopравни dužničko-vjerovnički odnos između stranaka nakon provedbe konverzije postoji isključivo temeljem Aneksa, a ne više po osnovi Osnovnog ugovora). Obzirom da više ne postoje sporne odredbe o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi, iste se ne mogu više utvrditi ništetnima niti se na temelju istih može više tražiti plaćanje po osnovi stjecanja bez osnove. Naime, jedna od osnovnih pravnih pretpostavki za nastanak obveze vraćanja temeljem stjecanja bez osnove jest da prijelaz dijela imovine neke osobe u imovinu druge osobe nema nikakvu pravnu osnovu (članak 1111. Zakona o obveznim odnosima). Međutim, navedeni kriterij nije ispunjen u ovom konkretnom slučaju imajući u vidu činjenicu kako su stranke sklapanjem Aneksa stvorile valjanu pravnu osnovu na temelju koje je tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. ovlašten zadržati sva plaćanja koja je tužitelj Dragutin Tauš izvršio temeljem osnovnog ugovora odnosno u njemu sadržanih spornih odredaba o kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. S tim u vezi, valja bitnim iznova naglasiti kako je temeljem provedene konverzije izvršena ne samo promjena valute CHF ugovora o kreditu već i promjena kamatne stope te kako ona obuhvaća sve uplaćene svote anuiteta s naslova CHF ugovora o kreditu. Zaključenjem Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. stranke iz ove parnice su u potpunosti „izašli“ iz ranijeg ugovornog odnosa odnosno prijašnji osnovni Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. prestao je postojati. Nakon sklapanja Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. odnos između stranaka nadalje postoji isključivo temeljem toga Aneksa. Dakle, s jedne strane pravomoćne presude donesene u okviru Kolektivnog spora odnose se isključivo na ugovore o kreditu s valutnom klauzulom u CHF dok s

druge strane, među strankama nije sporno kako je temeljem Aneksa broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. prijašnji osnovni Ugovor o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 2402006 - 1031262160 / 51400607 - 5103686881 od 26. rujna 2007. s valutnom klauzulom u CHF u cijelosti promijenjen u ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR. Iz toga proizlazi jasan zaključak kako navedene presude nemaju nikakav učinak na Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. koji predstavlja novi (konvertirani) ugovor u kojem vrijednost obveze u kunama nije vezana uz CHF nego uz EUR. Prema tome, ugovorne strane koje su sporazumno konvertirale svoj pravni odnos na način da je nastao novi pravni odnos, a onaj stari je prestao postojati, nemaju pravo pozivati se na utvrđenja iz presuda donesenih u Kolektivnom sporu koje se odnose isključivo na stari (sada više nepostojeći) pravni odnos niti bi mogle bilo što potraživati jedna od druge temeljem starog CHF pravnog odnosa. Ovo pravno stajalište potvrdio je i mr. sc. Andrija Eraković, dipl. iur., u članku „Učinak konverzije kredita denominiranih u CHF i onih u kunama s valutnom klauzulom u CHF kroz sudsku praksu“, Pravo i porezi, br. 5/19.

43. U svezi informiranosti tužitelja Dragutina Tauša kao potrošača isti je dobio pisanim putem sukladno zakonskim propisima sve potrebne informacije tako da mu je bilo potpuno jasno kakve će to ekonomske posljedice za njega polučiti. Pri tome nije nebitno naglasiti da je tužitelj Dragutin Tauš po struci diplomirani ekonomist. Naime, zakonodavac je točno propisao na koji način se treba napraviti konverzija te neki drugi načini računanja kako to traži tužitelj Dragutin Tauš pravno više nisu mogući. Tako bi se primjerice mogao napraviti izračun: a) kao da se radilo o kunskom kreditu te eventualno kao početnu kamatnu stopu primijeniti prosječnu kamatnu stopu banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom sukladno javno dostupnim podacima objavljenim u biltenima Hrvatske narodne banke, b) da se utvrdi iznos glavnice koji je dan tužitelju na ime kredita, taj iznos vezati uz valutu EUR i kamatnu stopu pripadajućoj tim vrstama ugovora (eventualno bez promjenjivosti) te utvrditi koliko je tužitelj isplatio tuženiku po Osnovnom ugovoru i potom ako razlika postoji imajući u vidu i zaključeni Dodatak kao prihvrat konverzije obvezati tuženika da plati tu razliku (kako to tvrdi Županijski sud u Splitu svojoj presudi i rješenju poslovni broj GŽ-1771/2025-3 od 22. siječnja 2026) i c) na još bezbroj drugih hipotetičkih mogućnosti. Svakako valja naglasiti da sukladno jasnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 102/15 – dalje: ZID ZPK/15) na koji način treba napraviti konverziju sam sud nije ovlašten preuzimati ovlasti zakonodavca i vršiti izračun na neki drugi način.

44. Točno je da u odnosu na valutnu klauzulu korisnici kredita prilikom sklapanja dodatka ugovora kojim je izvršena konverzija osnovnog ugovora iz CHF u EUR, još nisu imali saznanja o ništetnosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli (Vrhovni sud Republike Hrvatske je tek naknadno zauzeo stajalište da je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli u CHF ništetna). Međutim, naglašava se da tužitelj Dragutin Tauš kao korisnik kredita nije bio obvezan zaključiti Aneks broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. Uostalom Potrošač-Hrvatski

savez udruga za zaštitu potrošača (čiji je OIB: 43286395639) kao i Franak – udruga za zaštitu potrošača korisnika financijskih usluga, skraćeno Udruga Franak (čiji je OIB: 92580713730) daleko prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 102/15 – dalje: ZID ZPK/15) su tvrdili da valutna klauzula CHF koju je zaključivao tuženik Erste&Steiermärkische bank d.d. (kao uostalom i neke druge banke) je ništetna. Naime, nije niti prvi, a sigurno niti zadnji puta da Vrhovni sud Republike Hrvatske je pogrešno primijenio materijalno pravo, a na samom tužitelju Dragutinu Taušu je naravno rizik kome će on pokloniti svoje povjerenje. Štoviše nije neuobičajeno da u istim činjeničnim i pravnim situacijama Vrhovni sud Republike Hrvatske neke tužitelje odbije s tužbenim zahtjevom dok kasnije promjeni pravno mišljenje te prihvaća takve tužbene zahtjeve tužitelja. Naravno prijašnji tužitelji čiji su tužbeni zahtjevi pravomoćno odbijeni više nemaju nikakvu pravnu mogućnost da se ponovo donese drugačija za njih povoljnija presuda jer se radi o presuđenoj pravnoj stvari. Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske očito priznaje da je pogrešno odlučio kada je prvotno zaključio da nije ništetna odredba o valutnoj klauzuli CHF u ugovorima o kreditu koje su u to vrijeme banke zaključivale sa svojim klijentima te sukladno tome su tužitelja Dragutina Tauša kao i mnoge druge tužitelje doveli u pravnu zabludu budući oni ne bi niti napravili neku konverziju da su znali da će najprije Ustavni sud Republike Hrvatske pa potom i Vrhovni sud Republike Hrvatske zaključiti sasvim suprotno tj. da je takva ugovorna odredba ništena. Međutim, u tom slučaju Vrhovni sud Republike Hrvatske ne može mimo zakonodavca sanirati svoju pogrešku na način da djelomično obešteti takve tužitelje (na način kako je to učinjeno u presudi i rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026.) ili u cijelosti kako je to primjera radi učinjeno u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-1096/2022 od 8. studenog 2022. godine i neki drugim odlukama).

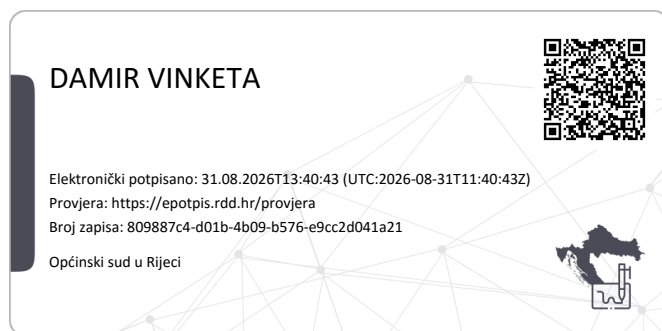
45. Ovaj prvostupanjski sud se u potpunosti slaže sa obrazloženjem presude i rješenja Županijskog suda u Splitu poslovni broj broj GŽ-1771/2025-3 od 22. siječnja 2026. u onom dijelu u kojem taj sud konstatira da sudska praksa jednim dijelom je potpala pod preveliki utjecaj medija i raznih tzv. nevladinih udruga, a sudovi bi morali donositi odluke isključivo na temelju Ustava, međunarodnih ugovora (konvencija), zakona i podzakonskih propisa. Medijski pritisak koji je inače u ovim vrstama predmeta zaista zastrašujući ne bi smjelo imati nikakva učinka. Po prosudbi ovoga suda legitimno je nastojanje Udruge Franak i u puno manjoj mjeri Hrvatske udruge banka da javno polemiziraju u svezi obrazloženja odluka sudova ali naravno da se to ne smije raditi omalovažavanjem pojedinih sudaca s čijim stavovima oni ne slažu te glorificirati one suce koji podržavaju njihove pravne stavove sukladno njihovim osobnim interesima. Po prosudbi ovoga suda Udruga Franak očito smatra da tužitelji konverzijom nisu u potpunosti obeštećeni tj. da ono što im je priznato Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 102/15 – dalje: ZID ZPK/15) te temeljem toga zaključenog aneksa (dodatka, dopune ili nekog drugog naziva prethodnog osnovnog ugovora) ne znači da su oni izgubili pravo na potpuno obeštećenje. Naime, po prosudbi ovoga suda da je zakonodavac imao namjeru da potrošačima prizna još neka dodatna prava onda bi on to i propisao. Naime, apsurdno je pravno shvaćanje da budući zakonodavac nije nekim adresatima priznao neka prava, a niti su stranke sklopile neki novi ugovor koji zamjenjuje onaj osnovni ugovor to ne znači da njima ne pripadaju i neka dodatna prava koji oni sami smatraju da im pripadaju. Naime, kako je to prije objašnjeno strankama iz ove parnice pripadaju samo

ona prava i obveze kako je to navedeno u Aneksu broj 2. od 20. siječnja 2016. Ugovora o kreditu između Erste&Steiermärkische bank d.d. kao kreditora i Dragutina Tauša kao korisnika kredita broj: 5103686881 od 26. rujna 2007. Dakle, ukoliko korisnici kredita sa promjenjivom kamatnom stopom u valuti CHF koji su napravili konverziju sukladno važećem zakonu smatraju da nisu u potpunosti obeštećeni bilo bi logično da oni pritisak naprave prema zakonodavcu, a ne prema sudovima koji samo primjenjuju važeće zakonske propise. Međutim, očito su oni ispravno procijenili da je sudstvo najslabija karikira u trodiobi vlasti tako da je najoportunije upravo tu napraviti pritisak. U svom izdvojenom mišljenju dr. sc. Jadranko Jug između ostaloga navodi: "Stoga je potpuno jasno da ZID ZPK/15 nije mogao otklanjati posljedice ništetnosti devizne klauzule u CHF jer je ona u vrijeme donošenja tog zakona i posljedično tome u vrijeme sklapanja Sporazuma o konverziji bila pravomoćno utvrđena valjanom." Naime, valja naglasiti da zakonodavac nije niti na koji način vezan bilo kakvim pravnim stavovima sudova te da je to zakonodavac htio on bi potrošačima zasigurno dao i neka veća prava ukoliko to oni žele i pristanu na konverziju. Osim toga ZID ZPK/15 se uopće nije niti bavio nekim otklanjanjem posljedica ništetnosti devizne klauzule u CHF valuti nego je omogućio potrošačima da sukladno obveznim za njih tada povoljnijim propisima zaključe novi ugovor o kreditu kojim će na novi način urediti svoja prava i obveze.

46. U svezi parničnog troška valja citirati obrazloženje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u njegovoj meritornoj presudi poslovni broj: Rev 637/2019-2 od 15. studenoga 2022. gdje se između ostaloga navodi: „...27. Odluke se o parničnom trošku temelje na odredbi članka 166. stavka 2. ZPP. Imajući na umu činjenicu da je tužitelj u ovom sporu zatražio pravnu zaštitu kao potrošač i slabija ugovorna stranka protiv trgovca kao jače stranke u njihovom međusobnom pravnom odnosu, i to u pravnoj stvari u kojoj domaća sudska praksa nije ustaljena, revizijski sud, naslanjajući se na praksu Europskog suda za ljudska prava (primjerice Cindrić i Bešlić, zahtjev broj 72152/13 presuda od 6. rujna 2016.) ocjenjuje da je, u skladu sa sadržajem i pravnim domašajem konvencijskog i ustavnog prava tužitelja na pristup sudu, usprkos činjenici da je tužitelj u cijelosti izgubio u parnici, primjereno odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove postupka provedenog pred nižestupanjskim sudovima. To stoga, što tužitelj, u specifičnim okolnostima spornog pravnog odnosa kojemu nije obilježje stranačka ravnopravnost, nije mogao predvidjeti svoje izgleda za uspjeh, jer sudska praksa o spornom pitanju nije ustaljena pred drugostupanjskim sudovima, a o spornom se pitanju revizijski sud još nije izjašnjavao. U takvim okolnostima tužitelj nije mogao biti svjestan da njegov zahtjev nema razumne izgleda za uspjeh....“ Ovaj prvostupanjski sud u potpunosti prihvaća takvo obrazloženje Vrhovnog suda Republike Hrvatske te je odlučeno kao u izreci ove presude pod točkom III.

U Rijeci 7. listopada 2026.

Sudac:
Damir Vinketa

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude stranke mogu izjaviti žalbu nadležnom županijskom sudu u Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana računajući od dana dostave. Žalba se predaje putem ovog suda pisanim podneskom u tri primjerka.

U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi, osim ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti.

Dostaviti:

- pun. tužitelja Dragutina Tauša i
- pun. tuženika Erste&Steiermärkische bank d.d.

Broj zapisa: **9-3088c-596cc**

Kontrolni broj: **0db4c-f6bbe-49fd7**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.